

16

SLOVO

20. 8. 1995

ROČ. XXVII

Cena 5 Sk

Časopis gréckokatolíckej cirkvi

Najvzácnejšie momenty návštevy pápeža Jána Pavla II. v Prešove.

Na prvom zábere vľavo hore Svätý Otec v modlitbe pri hrobe o. biskupa Pavla P. Gojdiča.

Vpravo hore v Katedrále sv. Jána Krsťtela.

Na snímke vľavo Svätý Otec pred prešovskou katedrálou.

Od mariánskej úcty k mariánskemu životu	3
Vyznanie akademického maliara Mikuláša Klimčáka	4
Pramene jeho kresťanskej výchovy	6
Gorazd Zvonický: Zemplínske púte	7
4. diecézne stretnutie gréckokatolíckej mládeže v Juskovej Voli	8
Spomienky na Svätého Otca	9
Ozveny zahraničnej tlače na návštevu Svätého Otca Jána Pavla II. na Slovensku	10
Keď dominovala nenávisť	11
Mať odvahu prijať vieru a zmieriť sa	12
Máme nový rad-redemptorky	13
Prvý Gorazdov ekumenický festival v Trebišove	13
Nad príhovorom Svätého Otca ku gréckokatolíkom	14
Liturgický kalendár	15
Pri vyschnutom figovníku	16

*V láske nieľ strachu
1. Jn 4, 18*

*V Božom stvorení lásku poznávajú
V jednoduchom kvete, listí
V šume vetra, v kvapke dažďa na dlani*

*Všetko tvorstvo nech chváli Pána
pavúk pradie si siete,
škovránok spieva lúboštnú pieseň
a človek v modlitbe ďakuje za tento úžasný zázrak
nech k Bohu dôjde naše velebenie. -am-*

Perly východných otcov

Ján Kasián FORMY ČINNÉHO ŽIVOTA

Dokonalosť v činnom živote sa vzťahuje na dvojakú oblasť. Jej prvá úloha spočíva v poznaní podstaty všetkých hriechov a spôsobu ich liečenia, druhou úlohou je rozoznať poradie čnosti a dokonale ich vstépiť do srdca, aby sa nepodriaďovalo z donútenia, ale sa z nich vnútorne tešilo ako z prirodzeného dobra. Lebo ako by mal človek pochopiť podstatu čnosti - to je ten druhý stupeň činného vedenia - alebo tajomstvo duchovných nebeských vecí - tie sú vo vyššej rovine nazerania, ak nielen tým, že sa snaží poznať podstatu hriechu, a snaží sa ich vymietnuť.

Táto činná dokonalosť, ktorá sa prejavuje dvojakým spôsobom, sa potom delí na rôzne zamestnania a rôznu činnosť.

Niektorí zamerajú svoju snahu na osamelosť života v púšti a na čistotu srdca. Ako je známe, takto si kedysi počínal Eliáš a Elizeus a v našej dobe blažený Anton a iní, ktorí taktiež pestujú túto snahu a primkýňajú sa k Bohu mlčaním v osamelosti.

Iní zase venujú celé svoje snaženie poučovaniu bratov a bdelému vedeniu kláštorov. Tak si spomínam, že ešte nedávno igumen Ján, ktorý bol na čele veľkého kláštora blízko mesta, i niekoľko mužov rovnakých zaslul vystúpili dokonca so zázračnými znameniami apoštolov.

Mnohí nachádzajú svoju radosť v láskyplnej službe pri prijímaní cudzincov, čím sa zvlášť v minulosti zalúbili praotec Abrahám a Lót, ešte nedávno blažený Makarius, muž jedinečnej miernosti a trpezlivosti. Viedol v Alexandrii útulok pre cudzincov a to tak dokonale, že ho nemôžeme považovať za menšieho ako mužov, ktorí vyhľadávali osamelosť púšte.

Niektorí si zvolili ošetrovanie chorých, niektorí vystupovali ako prostredníci nešťastných a utlačaných, iní sa venovali učiteľskému úradu, alebo dávali chudobným bohaté almužny a tak požívali veľkú úctu pre svoju milujúcu službu u veľkých a ešte väčších mužov.

Preto je pre každého užitočné a náležité pri zvolenom povolani alebo prijatím darov milosti zdokonaľiť horlivosťou a oddanosťou zvolenú činnosť. V žiadnom prípade však nemáme odstupovať od zvolenej činnosti v povolani, akokoľvek sú čnosti iných chvályhodné a obdivuhodné.

Veríme predsa, že podľa apoštola má sice cirkev len jedno telo, ale veľa údov a že má "rozličné dary podľa milosti, ktorú sme dostali: či už dar prorokovať v súlade s vierou, alebo dar slúžiť v službe alebo učiť pri vyučovaní, či povzbudzovať pri povzbudzovaní. Kto teda dáva, nech dáva nezištné, kto je predstavený, nech je starostlivý, kto preukazuje milosrdenstvo, nech to robí radostne" /Rím 12, 6-8/. Lebo žiadny úd si nemôže prisvojovať služby iných údov, pretože ani oči nevykonávajú službu rúk, ani nos službu uší. Preto nie všetci apoštoli, proroci alebo učители, nie všetci majú milosť zázračného uzdravovania, nie všetci hovoria cudzími jazykmi, nie všetci ich vykladajú /Porovnaj 1 Kor 12, 29/.

K Bohu sa dá dôjsť rôznymi cestami, preto má ísť každý k tomu koncu, ku ktorému vyšiel bez toho, aby menil smer svojho snaženia. Potom môže byť dokonalý v akomkoľvek ľubovoľnom povolani. Škodi, ak duševná nestálosť zväzda k snahám iného druhu.

Pripravili baziliáni
/Pokračovanie v budúcom čísle/

SLOVO

časopis gréckokatolíkov
vychádza k 1. a 3. nedeli v mesiaci
Vydáva Spolok sv. Vojtecha v Trnave
Vedúci redaktor:
Blažej Krasnovský

Redaktor:
Anton Mesároš
Cirkevný cenzor:
o. Anton Mojžiš
Grafická úprava:
Karol Neupauer
Sadzba a tlač:
PVT a.s., divízia Košice
a ČISOPRESS
Príspevky zasielajte
na adresu:

Redakcia Slova

Hlavná 8

080 01 Prešov

Cena 1 výtlačku 5 Sk

Predplatné: polročné 60,- Sk
celoročné 120,- Sk

Indexné číslo 49618

Distribúcia:

Priamo z redakcie

Podávanie novinových zásielok povolené Východoslovenským riaditeľstvom pošty Košice,

č.j. 2542 - PTTM - 93, zo dňa 8.9.1993

OD MARIÁNSKEJ ÚCTY K MARIÁNSKEMU ŽIVOTU

Do obdobia blížiaceho sa k záveru liturgického roku u katolíkov východného obradu zapadá liturgicky krásny a dogmaticky mimoriadne významný mariánsky sviatok "Usnutia Bohorodičky - Nanebovzatia Panny Márie", ktorý nám dáva aj v dnešnej dobe jedinečnú príležitosť zamyslieť sa nad jeho významom pre náš osobný život a hlavne pre život cirkvi, ktorej ona je obrazom.

Dalo by sa povedať a s uspokojením konštatovať, že úroveň mariánskej úcty, tak ako ju bežne dnes praktizujeme na tradičných pútnych miestach v mariánskych bazilikách a chrámoch po Slovensku, ako aj ostatných svätyniach, resp. miestach mariánskych "zjavení", je na dobrej, ba vysokej úrovni, ak za kritérium zoberieme počty kultových úkonov a počty mariánskych čítelov.

Iný obraz o úrovni mariánskej úcty by sme však dostali, ak by sme vzali iné kritériá na hodnotenie jej kvality. Predovšetkým kritérium nášho praktického kresťanského života, ktorý má rozhodujúci vplyv na život cirkvi, na život spoločnosti, na život celého národa.

Pre ľahšie pochopenie týchto dvoch úrovní by som rád použil dva obrazy.

Prvým obrazom je Mária v akejsi plnej viditeľnej vonkajšej kráse, ako ju napríklad stvárňujú umelci vo svojich sochárskych, či maliarskych dielach, kde dostáva zlaté jemné rúcha, zlaté koruny a žezlá, ako symboly jej vznešenosti, svätosti, jej slávy, jej moci, akú dostala od Boha v pláne spásy sveta. Takýto fascinujúci až "zbož-

šťujúci", ale statický obraz síce láka človeka - čitateľa, ale zároveň oslabuje túžbu dosahovať "nedosažiteľnú" Máriu, ktorá tu zohráva predovšetkým úlohu silnej prímluvkyne, ochrankyne a pomocníčky, čo je nakoniec celkom v poriadku, lebo takou skutočne je.

K tomuto obrazu Márie dnes však priradíme stále množiace sa "zjavenia", Máriine posolstvá, zázraky, znamenia, ktoré majú svojich nadšených zástancov, ale už menej praktických uskutočňovateľov týchto posolstiev. Takýto obraz Márie je silným magnetom pre podstatnú časť našich mariánskych čítelov a je predmetom úcty v kultovej sfére ich náboženského života.

Druhý obraz je menej známy a menej príťažlivý, pretože vyžaduje od nás námahu prijať s vierou bolesť, utrpenie, obeť, prijať námahu poctivej práce, skromnosti vo svojich životných nárokoch, prijať s láskou službu núdznym, atď. Je to obraz biblickej Márie, obraz jej vnútornej krásy, jej vnútorných duchovných hodnôt, ktorými sa prejavovala v svojom živote v situáciách, ktoré projektoval Boh. Tiché, skromné a pokorné nazaretské dievča prijíma podivuhodný Boží plán plný udalostí, ktoré sa dajú zvládnuť iba bezvýhradnou oddanosťou Bohu, iba bezpodmienečnou vierou, iba bezhraničnou láskou. Božie zvláštne dispozície ako sú - uchránenie pred dedičným a každým osobným hriechom, plnosť milostí, ktoré obdržala Mária ako vyvolená pre plán spásy, neboli obmedzením, alebo vzatím jej slobody k

osobnému rozhodovaniu, ale boli garanciou vždy pre jej pozitívne rozhodnutie. Tento obraz vnútorných krás biblickej Márie je dynamický, vyvíjajúci sa, je podmienený množstvom prirodzených daností jej povahy, temperamentu a hlavne svojho uvažovania. "Ale Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich" (Lk 2,19). Bola to teda žena premýšľajúca, uvažujúca, vnímavá a pozorná pre potreby iných. "Nemajú vína" (Jn 2,3) a dôverujúca - "Urobte všetko, čo vám povie" (Jn 2,5).

Významnou črtou tohto obrazu Márie je, že celý jej život je osobnou bohoslužbou. "Hľa, služobnica Pána..." (Lk 1,38), čo malo svoje konkrétne pokračovanie v službe svojmu synovi až po uloženie do hrobu. No najhodnotnejšou črtou tohto obrazu je Máriina nezlomná viera, v šere ktorej prijímala všetky aj tie najabsurdnejšie situácie jej života a života jej syna Ježiša. Alžbeta blahoslaví Máriu pre jej vieru, ktorou prijala materstvo Božie a s touto vierou, ktorá v nej rástla a vzrástala sa, pevne stála nakoniec na Golgote ako prvotina putujúcej cirkvi, aby sa mohla stať po svojom usnutí aj prvotinou cirkvi oslávenej. Tento obraz biblickej Márie, obraz jej vnútorných ľudských prirodzených i nadprirodzených kvalít, pomocou ktorých riešila všetky životné situácie v Božom projekte spásy sveta jej obraz rovnako príťažlivý a pritom dosažiteľnejší a napodobiteľnejší pre každého mariánskeho čitateľa.

Mariánska úcta má celkom prirodzene smerovať k mariánskemu životu. Okrem prirodzených dispozícií Mária dostala i plnosť milostí, aby zvládla tak náročnú úlohu Božieho materstva. A tak isto každý z nás okrem prirodzených darov, ktoré nám Boh dal, vložil i svoj obraz do našej duše a ponúka nám nadprirodzené prostriedky, aby sme ho v sebe udržiavali, aby sa Boh spoznal v nás aj vtedy, keď príde čas nášho usnutia a nášho návratu k Originálu Božieho obrazu.

Mária ako najdokonalejšie stvorenie Božie je pre nás najkrajším modelom vnútorných duchovných krás, ktorý nám Boh daroval ako model a obraz cirkvi. Je preto na mieste, aby aj pri dnešnom sviatku sme si dobre uvedomili, že naše usnutie a vzatie do neba podľa vopred stanoveného Božieho poriadku si bude vyžadovať prijať to ako životný štýl, čo je pre nás z Máriinho života napodobiteľné a uskutočniteľné. Bude to potom pravá mariánska úcta vedúca k mariánskemu životu a k mariánskemu nanebovzatíu.

o. RNDr. Jozef VOSKÁR

Damián POLOMSKÝ
ROZHOVOR

*Rozprávam sa denne s Bohom.
On veľký a dokonalý, ja slabý a úbohý.
A predsa - ešte ma nikdy neodmietol.*

*Hovorím mu pošepky o všeličom.
Že svet je zlý,
že závišť a nenávisť si poďávajú medzi ľuďmi ruky,
že brat už často nepozná brata
a pokrytectvo prekvitá ako pichľavá ruža.*

*A on?
Cez pokoj mojej duše a rodinné teplo
akoby hovoril, o mojom srdci.
Čistom a pokornom.
A nemá si ho zatvárať.
Ďakujem Ti, Pane, že mi to denne pripomínaš.
Keby som nenašiel čas na rozhovor s Tebou,
mohol by som to ľahko zabudnúť.*

Vyznanie akademického maliara Mikuláša Klimčáka

NEMALUJEM TO, ČO VIDÍM, ALE ČO SI MYSLÍM

Jedným z najvzácnejších darov, ktorý gréckokatolícka cirkev odovzdala Svätému Otcovi počas jeho návštevy v Prešove dňa 2. júla 1995, bola ikona - Matka Jednoty, namaľovaná akademickým maliarom Mikulášom Klimčákom. Osobitnou záľubou tohto jedinečného umelca je ikonopisná tvorba. Ako človek s hlbokým kresťanským svetonázorom a filozofiou patrí medzi najvýraznejšie umelecké postavy gréckokatolíkov na Slovensku. V sakrálnom umení za 40 rokov vznikla na Slovensku obrovská priepasť. Kým dlhé storočia bola táto

tematika doménou géniov, obdobie komunistického režimu nedávalo najmenší priestor pre vzlet ľudského ducha k výšinám. Napriek tomu Mikuláš Klimčák na scéne dejín a umenia aj v týchto ťažkých rokoch smelo a suverénne realizoval množstvo diel s náboženskou tematikou, čím pôsobil dlhé roky ako hlas volajúci na púšti.

O rozhovor s akademickým maliarom Mikulášom Klimčákom sme požiadali počas prítomnosti na východnom Slovensku, pri príležitosti návštevy Jána Pavla II. v Prešove.

tejto príležitosti bola v tom čase usporiadaná veľká archeologická výstava v Braňe, na ktorú som sa prihlásil. Bol som tu zastúpený ako jediný maliar. Pri tejto príležitosti som vytvoril jedno dielo o rozmeroch 6 x 3 m, ktoré som neskoršie prepracoval a podľa toho bol utkaný gobelín, ktorý sa dnes nachádza na bratislavskom Ľrade, bolo to v roku 1963. Počas štúdií som zistil už v Bratislave a v Prahe, kde som tie štúdiá ukončil, aké veľké a nádherne dedičstvo máme. Sme dedičmi bohatého, kultúrneho a umeleckého dedičstva, ktoré bolo u nás dosť zanedbané a neuznané. Vtedy som si zaumienil tieto oblasti hlbšie preskúmať, aby som ich mohol využiť vo svojej tvorbe. Ďalší impulz v cyrilometodskej tvorbe bol rok 1969, kedy politické okolnosti, t.j. došlo k zmierneniu náboženského útlaku k gréckokatolíkom, dovolili, aby som mohol vycestovať v jubilejnom roku tisíc rokov od smrti sv. Cyrila, kedy sa uskutočnila veľká národná púť do Ríma. Bol to pre mňa veľký zážitok. Pri tejto príležitosti sa v Ríme zišli mnohí vzácní hostia z celého sveta, spoločne sme prežívali tieto oslavy. Mal som tam možnosť stretnúť sa s mnohými hodnotármi Talianska, Ameriky, Kanady a tiež so Svätým Otcom Pavlom VI. To bolo tiež veľkým impulzom k tomu, že som si zaumienil, že v cyrilometodskej tvorbe musím veľa vykonať.

□ Pri každom dotyku ľudského pohľadu s vytvoreným dielom vašich rúk sa človek ponára do dávnej histórie byzantskej kultúry, civilizácie, predovšetkým náboženstva. Čo vás motívuje pri tomto fantastickom zhmotňovaní duchovna?

Môj vzťah k východnej ikonografii je podmienený lokalitou môjho pôvodu. Pochádzam totiž z východného Slovenska, kde východný obrad je stále živý od čias sv. Cyrila a Metoda. Počas štúdií som dospel k poznaniu, že sú určité medzery v umení v tejto oblasti na východnom Slovensku. V posledných dvoch storočiach došlo k určitému úpadku tejto formy vplyvom renesancie a baroka. Východná ikonografia je založená na spiritualite, na spirituálnom prepise Svätého písma, preto sa volá aj ikonopis, pretože sa sväté prepisuje do obrazu.

Umenie renesancie a baroka prevládala materiálna, fyzická krása.

□ Čo vás inšpiruje k výrazu cyrilometodského dedičstva, ako to zaznieva vo vašej tvorbe?

Hlavným impulzom k tejto tvorbe bolo tisícstoročné výročie príchodu byzantskej misie do našej vlasti. Pri

tejto príležitosti bola v tom čase usporiadaná veľká archeologická výstava v Braňe, na ktorú som sa prihlásil. Bol som tu zastúpený ako jediný maliar. Pri tejto príležitosti som vytvoril jedno dielo o rozmeroch 6 x 3 m, ktoré som neskoršie prepracoval a podľa toho bol utkaný gobelín, ktorý sa dnes nachádza na bratislavskom Ľrade, bolo to v roku 1963. Počas štúdií som zistil už v Bratislave a v Prahe, kde som tie štúdiá ukončil, aké veľké a nádherne dedičstvo máme. Sme dedičmi bohatého, kultúrneho a umeleckého dedičstva, ktoré bolo u nás dosť zanedbané a neuznané. Vtedy som si zaumienil tieto oblasti hlbšie preskúmať, aby som ich mohol využiť vo svojej tvorbe. Ďalší impulz v cyrilometodskej tvorbe bol rok 1969, kedy politické okolnosti, t.j. došlo k zmierneniu náboženského útlaku k gréckokatolíkom, dovolili, aby som mohol vycestovať v jubilejnom roku tisíc rokov od smrti sv. Cyrila, kedy sa uskutočnila veľká národná púť do Ríma. Bol to pre mňa veľký zážitok. Pri tejto príležitosti sa v Ríme zišli mnohí vzácní hostia z celého sveta, spoločne sme prežívali tieto oslavy. Mal som tam možnosť stretnúť sa s mnohými hodnotármi Talianska, Ameriky, Kanady a tiež so Svätým Otcom Pavlom VI. To bolo tiež veľkým impulzom k tomu, že som si zaumienil, že v cyrilometodskej tvorbe musím veľa vykonať.

So sakrálnou tvorbou v rokoch totality nemali ste nejaké problémy so strany režimu?

□ So sakrálnou tvorbou v rokoch totality nemali ste nejaké problémy so strany režimu?

(Pokračovanie na 5. str.)

(Pokračovanie zo 4. str.)

Život a okolnosti mnohokrát nie sú človeku priaznivo naklonené a dobroprajné. Nikdy som sa neprispôboval žiadnym politickým situáciám. Nikomu som nelichotil, ani som sa nepodriaďoval. Týmto som bol samozrejme na okraji spoločenskej angažovanosti a prosperity. Keď sa konali výstavy, boli aj také prípady, že obrazy s cyrilometodským motívom často nechceli na výstavu zobrať. Pred deviatimi rokmi v Bratislave som mal výročnú výstavu, na ktorej som musel zvesiť obrazy z dôvodu, že majú príliš náboženský charakter.

□ **Celá vaša tvorba, je poznačená svojším štýlom a poňatím. Ako ste našli svoju umeleckú tvár, ktorá sa dá čítať v každej ikone, postave, kresbe. Odkiaľ vychádza vaša originalita?**

Nie som maliarom popisným alebo reportážnym. Ja nemalujem to, čo vidím, ale to, čo si myslím, alebo čo si predstavujem. Je to môj názor v umení. Je veľmi postatné, aby človek vo svojej tvorbe nikoho nenapodobňoval, ale bol sám autorom a tvorcom, vtedy je jeho tvorba prínosom do spoločnej pokladnice, kultúry. Všetko to samozrejme musí vychádzať z vnútra človeka. Sú určité veci, ktoré človek musí poznať t.j. históriu, dejiny umenia a rôzne smery. Musíte všetko v sebe zažiť, len vtedy môžete niečo nové povedať. Moja tvorba je preto iná, že sa neriadim popisnou realitou, aj keď moje obrazy v určitom zmysle sú tiež realistické a zrozumiteľné. Nie sú ale podané v perspektíve, priestorovo, ale plošne a tým, že sú podané plošne, vzniká iná dimenzia toho obrazu, poloskutočnej, poloreálnej, na polceste v iracionále, také zduchovnelé postavy, je to ako báseň, v ktorej sa dá niekedy viac povedať, ako v jednej knihe. Ide ale o to, aké sú to slová. Takisto maliar musí určitý námet pretaviť do takej polohy, aby on dostal rozmer určitej spirituality.

□ **Aký je pocit umelca a čo sa skrýva v tomto pocite, keď vidí dielo svojich rúk, obraz, ikonu ako dar pre toho, kto drží v rukách Petrove kľúče?**

Teším sa, že som od všemohúce-

ho Boha dostal dar, ktorý chcem, aby slúžil predovšetkým jemu a všetkým ľuďom. Bolo pre mňa veľkým potešením a vyznamenaním na požiadanie Biskupského úradu v Prešove namaľovať ikonu ako dar pre Svätého Otca za prešovskú diecézu. Mám z toho veľkú radosť

□ **Ako sa zrodila táto ikona, motív?**

Ikona, ktorá je ako dar pre Svätého Otca, je už v poradí štvrtým exemplárom. Je to ikona - Matka Jednoty. A ako došlo k motívu namaľovania tejto ikony? Táto myšlienka má svoju určitú genézu. V roku 1969, keď som bol v Ríme, ešte v tom istom roku som si zaumienil, že pôjdem po stopách sv. Cyrila a Metoda. Navštívil som Maďarsko (Panónia), Juhosláviu, Bulharsko, kde sa uchýlili Metodovi žiaci po vyhnaní z Veľkej Moravy. Zvlášť v Bulharsku a vo vtedajšej Juhoslávii je úcta k sv. Cyrilovi a Metodovi veľmi živá. A takisto aj východná ikonografia je na vysokej úrovni. Navštívil som Ochridské jazero, kde kedysi žili dvaja žiaci sv. Kliment a sv. Naum, ktorí sú tam pochovaní. Odtiaľ som pokračoval v ceste do Turecka, Istambulu, niekdajší Carhrad, odtiaľ k nám prišli sv. Cyril a Metod. Odtiaľ pochádzajú tiež mnohí naši veľkí cirkevní východní otcovia - sv. Bazil Veľký, sv. Ján Zlatousty, sv. Gregor Naziánsky a ďalší. Tu v Carhrade som mal veľmi zvláštne pocity, ktoré pramenili z histórie, že sa pohybujem na miestach pokropených mnohými mučeníkmi. S veľkou pietou som vstúpil do chrámu Baziliky Božej múdrosti sv. Sofie, ktorá v IV. storočí bola postavená cisárom Justinianom. O tisíc rokov skôr ako Bazilika sv. Petra v Ríme. Táto bazilika bola svedkom nezhôd Východu a Západu, ktoré vyvrcholili v roku 1954 schizmou, rozdelenie na západnú a východnú cirkev. Vtedajší patriarcha Atenagoras I. mi umožnil prístup na svätú horu na poloostrove Athos, kde je 22 mužských kláštorov. V nich sa nachádza veľké množstvo relikvií svätých a vzácne historické dokumenty (pozn. na východe sa odohralo prvých sedem snemov). Videl som tam rukopisy,

pergamenty a iluminácie tzv. akoby ikonografické maľby, ale maľby pergamenom.

V polovici 60 - rokoch došlo k zmiereniu východnej a západnej cirkvi a k zblíženiu, keď pápež Pavol VI. a patriarcha Atenagoras I. sa stretli v Jeruzaleme na Olivovej hore, kde sa objali a sňali vzájomne zo seba kliatby. Týmto vyjadrili túžbu jednoty celej cirkvi. Vďaka ekumenickému pápežovi Jánovi XXIII., ktorý dal do pohybu toto zblížovanie, nadväzuje práve moja ikona, ktorá vyjadruje jednotu cirkvi, t.j., že východná a západná cirkev sa zblížila a vytvorila určitú jednotu v duchu a v pravde. Zážitok v Ríme a v Carhrade ma inšpiroval k namaľovaniu ikony Matka Jednoty. Bohorodička drží svojho syna Ježiša Krista a spolu držia v lone Baziliky sv. Petra ako symbol kresťanskej jednoty. Hore na ikone sa nachádza podoba bratov sv. Petra a Ondreja, ako patrónov západnej a východnej cirkvi.

V celej svojej tvorbe medzi množstvom výtvarníkov ide umelec Mikuláš Klimčák životnou cestou ako samotár, ako zabudnutý Metodov žiak, ako to niekto už o ňom napísal. Dielom jeho rúk sú zdobené mnohé gréckokatolícke chrámy, ako je sarkofág P.P. Gojdiča v kaplnke Katedrálneho chrámu sv. Jána Krstiteľa v Prešove, oltár, ikonostas, nástenné fresky v Bačkove, oltár a nástenné maľby v Bazilike minor v Lutine, krížová cesta v Humennom, bohostánok v Kružľove, ikonostas v Sedliskách a ďalšie. V jeho dielach nachádzame svoju náboženskú, národnú a kultúrnu identitu. Bolo by dobré a vzácne pre celú cirkev, ak by ďalšia generácia v budúcnosti dokázala nadviazať na umelecké stvárnenie Mikuláša Klimčáka, na jeho svojský výraz a štýl v technike podania a obsahu myslenia.

Za rozhovor poďakoval A. MESÁROŠ

SVÄTÍ MESIACA

21. august, sv. Júda Tadeáš, apoštol

V apoštolských zoznamoch sa niekedy nazýva Tadeáš. Spomína sa aj v 14. kapitole Jánovho evanjelia. Jeho misijné účinkovanie sa viaže s najväčšou pravdepodobnosťou na Arábiu, Sýriu, Perziu a Mezopotámiu, kde podstúpil mučenícku smrť. V krajinách strednej Európy sa uctieva ako pomocník v beznádejných prípadoch.

22. august, sv. Agatonik a spoločníci

Pochádzal z vplyvného rodu. Obrátil na kresťanstvo vysokopostaveného člena senátu. Za cisára Maximiliána ho zato odsúdili na smrť.

23. august, sv. Lupus, mučeník

Bol spolupracovníkom sv. Demetra Solúnskeho. Vykonal mnoho zázrakov. Bol štátý mečom.

24. august, sv. Eutychus, biskup a mučeník

Bol žiakom sv. Jána a aj spolupracovníkom sv. Pavla pri šírení evanjelia. Po ustanovení za biskupa horlivo hlásal radostnú zvesť spásy. Za svoju horlivosť a neobľomnosť vo viere veľa trpel od učiteľov, nakoniec ho stali.

25. august, Bartolomej a Titus

Spomína sa navrátenie telesných pozostatkov sv. apoštola Bartolomeja z Anastaziopola na Liparské ostrovy v VI. stor. Sv. Titus bol učeníkom sv. Pavla. Pôvodom bol pohan. Sprevádzal sv. Pavla na apoštolských cestách. Ako biskup zorganizoval na Kréte cirkev. Sv. Pavol mu adresoval list, ktorý patrí ako inšpirovaný do Nového Zákona. Zomiera vo vysokom veku. Jeho ostatky boli v Benátkach v chráme sv. Marka. V máji roku 1966 ich opäť preniesli na Krétu.

26. august, sv. Adrián a Natália, mučeníci

Sv. Adrián a Natália boli manželja. Žili v Nikomédii. Sv. Adrián, keď videl odhodlanosť kresťanov počas prenasledovania a mučenia, sám sa stal kresťanom, ako aj jeho manželka Natália. Sv. Adrián bol väznený a nakoniec zabitý. Sv. Natália s veľkou vytrvalosťou a hrdinským odhodlaním pomáhala a povzbudzovala vo väzení odsúdených na smrť. Zomrela pri hrobe sv. Adriána. Zomreli v IV. stor.

27. august, sv. Pimen Veľký

Sv. Pimen bol Egypťan. S dvoma svojimi bratmi vstúpil do kláštora. Pravidlá tak prísne zachovával, že ich neporušil ani pri návšteve svojej matky - nevidel sa, hovoril s ňou iba spoza dverí. Prísnosť a horlivosť ho preslávili. On sa však z kláštora odšťahoval a bol na veseľných miestach. Po návrate viedol spolubratov v duchovnom živote. Zomrel v roku 450.

28. august, sv. Mojžiš Murín

Bol Etiópan a sluha v jednej zámožnej rodine. Pochádzal z práca sa mu znepestila a stal sa zbojníkom. Po čase si uvedomil, že je na zlej ceste. Vstúpil do kláštora. Robil dlhé pokánie odriekaním a celonočnými mod-

(Pokračovanie na 7. str.)

PRAMENE JEHO KRESŤANSKEJ VÝCHOVY

V čase prípravy tohto čísla Slova došla k nám do vlasti z Ríma smutná správa. Dňa 27. júla 1995. vo veku 82 rokov zomrel významný slovenský básnik,

kňaz - rehoľník Andrej Šándor. Nech je nám spomienkou na túto veľkú osobnosť našej literatúry aj článok o jeho detstve a mladosti.

Básnika Gorazda Zvonického pozná naša verejnosť ako saleziánskeho kňaza, ktorý od roku 1950, keď ušiel z internacionálneho tábora v Podolinci, žil v cudzine. Zomrel nedávno v Ríme dňa 27. júla 1995. Málokto však vie, že bol gréckokatolíkom. V tomto článku chceme krátko informovať o jeho mladosti a náboženskej výchove v rodine.

Narodil sa na sviatok Petra a Pavla (29. júna) roku 1913 v Močaranoch (teraz súčasť Michaloviec) ako štvrté dieťa v rodine chudobného roľníka Juraja Šándora a Márie. U gréckokatolíkov bolo vo zvyku dávať deťom to meno, ktoré si narodením doniesli. Mal sa teda volať Peter Pavol, ale dve mená sa dávali len u "pánov". Situáciu pomohol vyriešiť sused, ktorý navrhol meno Andrej-veď ten bol bratom apoštola Petra! Tak dostal pri krste v šarmudovskej cirkvi meno Andrej. Pretože bola veľká bieda, otec v jeseni 1913 odišiel za prácou do Ameriky.

Keď sa po ôsmich rokoch vrátil domov, Andrej chodil do 2. triedy. Vedel už čítať, písať i modliť sa tak, ako ho maminka naučila. Keďže ona bola rímskokatolíčka, naučila syna modlitbám tohto obradu. Otec sa hneď sčerstva zaujímal, aký pokrok urobili deti v náboženstve a hlavne, ako sa vedia modliť. Nepozdávala sa mu ich modlitba, lebo on bol gréckokatolíkom. I začal svojho synka preškolovať.

Matkine modlitby sa Andrejovi viac páčili, lebo boli kratšie a zrozumiteľné. Boli v slovenčine, gréckokatolícke iba v staroslovenčine: bolo to dávno pred II. vatikánskym koncilom. Otec šiel na vec plánovite. Brával synka ráno do cirkvi, keď to poľné práce dovoľovali, a večer denne na pravidelné lekcie. Z veľkej knihy, na ktorej bol nadpis Velikij sbornik, predriekaval a synak za ním opakoval dlhé modlitby, dvojnásobne dlhé, lebo ich bolo treba po kúskoch opakovať. Praktický zmysel povzbudzoval pamäť, lebo bolo výhodné naučiť sa ich čím skôr naspamäť a tak sa osamostatniť. Nakoľko opakovanie je osvedčeným prostriedkom lepšieho zapamätania, otec ešte dlho nástojil na spoločnom odriekaní modlitieb. Nešlo však iba o texty. Otec vravieval, že modlitba nemá byť len prácou úst, ale celá bytosť človeka má ňou byť preniknutá. A to sa má prejaviť aj navonok. Preto pri odriekaní aktu ľútosti si rodinný katechéta osobitne všimol, či sa jeho ratolesť priad-

ne bije v prsia, lebo prizvukoval zásadu, že pri ľútosti sa nemáme len hladkať, ale opravdu kajať. A v tomto ohľade predchádzal svojim dobrým príkladom.

Nechýbali ani sankcie. Keď raz Andrej prišiel neskoro domov, oneskorenc sa nábožne postavil pod obraz "Uspenija Bohorodice" a odbavil si večerné modlitby. Otec sedel pritom na posteli a pozorne počúval. Po skončení modlitby sa žiadalo ísť k posteli a zapriať otcovi dobrú noc. Avšak tento raz to nebolo také jednoduché. Modlitba sa mu nezdała dosť nábož-

nou, a preto veliteľským gestom ukáže synovi cestu späť k obrazu a vraví:

- Ešte raz a pomalšie! Aj takouto metódou sa utvárali isté návyky.

Žijúc v tvrdých okolnostiach a boriac sa každodenne s ťažkosťami, slovenský otcovia sa so svojimi detvákmi nemazlili, keď im chceli vstúpiť základné ľudské a kresťanské zásady.

Spoločná modlitba pred jedením a po jedení a znamenie kríža pripomínali, kto je opravdivým Pôvodcom požívaných darov. Napokon celoročný rytmus kresťanského života na dedine vhodne pripomínal mladému pokoleniu i dospelým bohaté súvislosti javov v prírode s najdôležitejšími tajomstvami spásy človečenstva.

I práca sa začínala modlitbou, a končievala sa ďakovaním Najvyššiemu. Ako muselo zapôsobiť na malého slovenského

(Pokračovanie na 7. str.)

Štvrté diecézne stretnutie gréckokatolíckej mládeže v Juskovej Voli

*Ak žijeme v Duchu,
podľa Ducha aj konajme!* (Gal 5,25)

Už po štvrtýkrát sa uskutočnilo stretnutie gréckokatolíckej mládeže v nádher-
nom údolí Slanských vrchov v Škole v
prírode v Juskovej Voli, vo vranovskom
dekanáte.

Tohtoročné stretnutie bolo rozdelené na
dva turnusy. Prvý turnus od 17. do 21. júla
- staršia mládež a o týždeň neskôr mlad-
šia mládež.

Otváram list v kalendári - prvý deň - 17.
júl 1995: Tak ako rôzne potôčky sa zbie-
rajú, aby vytvorili rieku čistej priezračnej
vody, tak z každého dekanátu nášho bis-
kupstva prichádzajú chlapci a dievčatá,
aby vytvorili krásny obraz mladej gréck-
okatolíckej Cirkvi. Po prezentácii a uby-
tovaní účastníkov, ktorých bolo vyše
pästo, stretnutie otvoril otec Milan Mojžiš,
predseda pastoračnej komisie nášho bis-
kupstva. O 19.00 hodine sme sa prvýkrát
všetci stretli pri slávení svätej liturgie, kto-
rú koncebrovali prítomní kňazi. Otec Mil-
an Mojžiš v homílii rozviedol motto nášho
stretnutia "Ak žijeme v Duchu, podľa Du-
cha aj konajme!" Potom sme sa predsta-
vovali podľa dekanátov za spevu
náboženských piesní. Deň sa skončil ve-
černým zamyslením.

V pondelok pred svätou liturgiou nás
navštívil otec generálny vikár Mons. Ján
Gajdoš s dvoma kňazmi z nemeckej die-
cézy Essen.

Utorok sa začal budičkom o siedmej ho-
dine. Po rannej hygiene nasledovala ran-
ná modlitba - časť akatistu. Doobeda bol
prvý spoločný program na tému Svätý
Duch v Starom zákone, do ktorého nás
uviedol po prečítaní úryvkov zo Svätého
písma otec Emil Zorvan. V tejto téme sme
pokračovali aj v práci v skupinách so svo-
jimi vedúcimi. Skupín bolo celkom 35. Po-
obedňajší čas bol využitý vymieňaním si
skúsenosti medzi skupinami a rôznymi
aktivitami. Duchovné osvieženie bolo pre
všetkých pri prameni živej vody - na sv.
liturgii. O 20.00 hodine sme sa stretli pred
oltárom v prírode, aby sme sa podelili s
ozvenami prežitého dňa.

Je streda - tretí deň. Je to deň Matky
Božej. Prednášku na tému Svätého Du-
cha v živote Panny Márie po úvodných
čítaniach zo Svätého písma predniesol o.
Ján Karas.

Na obed vystúpili Monika z Košíc a Mi-
ma z Popradu a vyzvali nás, aby sme sa
pomodlili časovú modlitbu - Time auth a
tak sa spojili so všetkými fokolármi na
svete - za vyriešenie aktuálnych otázok
vo svete. Poobedňajší program vyvrcholil
veľkou večierňou pred sviatkom proroka
Eliáša a sv. liturgiou.

Večer bol kvíz na tému: Život Svätého
Otca Jána Pavla II. Moderátorom bol o.
Michal Hospodár s poradcami o. Jozefom
Jurčenkom, CSsR, a sestrou Štefániou,
OSBM. Po kvíze si mladí priniesli na oltár
sviečky a opäť zazneli úprimné svedec-
tvá, ako Svätý Duch pôsobí v ich živote.
Končí sa ďalší deň, kde je cítiť Máriin
chválospev na tvári týchto mladých ľudí.

Ďalším listom v kalendári je štvrtok -
sviatok proroka Eliáša. Tretia spoločná
téma: Svätý Duch v živote Cirkvi. Úvahu
predniesol o. Michal Hospodár.

A už je tu vzácna návšteva - sídelný otec
biskup Mons. Ján Hirka. Privítali sme ho
spontánnym potleskom a slovami o. Mil-
ana Mojžiša: "Tam, kde je biskup, tam je i
srdce diecézy. A teraz stred diecézy je v
Juskovej Voli". Otec biskup vo svojom prí-
hovore k mladým sa vrátil k návšteve Svä-
tého Otca v Prešove. Na prosbu sestry

Štefanie, aby sa s nami podelil, ako on
prežíval roky, keď bola naša cirkev umlča-
ná, otec biskup osobným svedectvom ho-
voril o svojej krížovej ceste. Toto vyznanie
otca biskupa na každého z nás mocne
zapôsobilo. Pod vplyvom tohoto svedec-
tva sestra Emanuela, SSNPM, nás vyzva-
la, aby každý z nás urobil denne navyše
jeden dobrý skutok za obrátenie sveta, v
ktorom žijeme. Svoj súhlas sme vyjadrili
potleskom.

V poobedňajších hodinách mládež privi-
tala milých hostí: MUDr. Martu Schubertovú,
MUDr. Petra Rocha a Agátu Jakubovú
- učiteľku, ktorá pracuje v Tin star progra-
me. Téma, o ktorej hovorili, je veľmi aktu-
álna pre mladých ľudí. O zodpovednej
príprave na kresťanské manželstvo. Na
otázky mladých odpovedali veľmi seriózne
a erudovane, čo pre mladých takto
vyložená problematika z kresťanského a
odborného hľadiska bola veľmi poučná.
Večer nás čakal zábavný program, ktorý
pripravili bohoslovci, reholné sestričky a
mládež. Najviac nás pobavila scénka o
Popoluške.

Skutočnosť, že tu bol prítomný Svätý
Duch, sa prejavil mnohými svedectvami a
ozvenami na prežitý deň. Napr. Jara zo
Slovíniek, Petra, Moniky, Martiny z Košíc,
Klárky z Michaloviec, Maroša zo Stropko-
va, Števa z Juskovej Voli, Ady z Rakovca,
Zuzany z Prešova, Milky z Vranova, Joža
zo Svidníka a mnohých ďalších. Posledný
večer vyvrcholil tradične zapálením vatry.

Obraciam posledný list v kalendári - pia-
tok, 21. júla 1995. Ranné zamyslenie, zá-
(Pokračovanie na 9. str.)

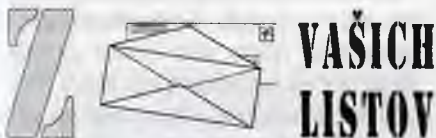

Spomienky na Svätého Otca

Pretrvávajú vo mne spomienky na návštevu Svätého Otca u nás, a tak sa k nim vraciam.

Nikdy vo svojom živote som sa nezúčastnila žiadnej púte za náboženským účelom. Stalo sa tak prvýkrát pred niekoľkými týždňami. Moja cesta viedla spolu s veriacimi a našim neokatechumenátnym spoločenstvom do centra gréckokatolíkov - do Prešova.

Dobrá nálada je u všetkých, keď sa po chvíli rozhovorov i smiechu mladých, tichúč-

VAŠICH LISTOV

ko ozývajú v priestore autobusu slová najkrajšie, slová svätého ruženca.

Sme na mieste, prichádzame na slnkom ožiarenu plochu, z dvoch strán v pozadí obkolesenú zeleným, dohora stúpajúcim lešom.

Pred nami je krásne kvetinami upravený priestor, na ktorý o pár hodín príde túžobne očakávaný všetkými tu prítomnými Svätý Otec.

Ešte celkom posledné úpravy, sestrička - rehoľníčka napráva, či s láskou pohľadza stolec, na ktorý si sadne náš hosť.

Program sa začal. Zo všetkých strán sa ozývajú podľa programu určené modlitby, spev starších i mladých. Hanbím sa v tejto chvíli ja, čo som prežila skoro polstoročie, že o tomto smere tak málo viem, keď počujem za sebou nádherný hlas Vierky, ktorej nerobí problém spev v slovenčine či staroslovenčine a je mladučka pätnásť či šestnásťročná.

I v mojom srdci sa ozýva radosť pri pohľade na krásny mladý snúbenecký či manželský pár, ktorý spieva s istotou a prekrásne.

Keď sa tak dívam na mladých a v kútiku duše im závidím, (ja som to šťastie nemala) som si istá, že toto, čo tu vidím, už nikdy

nesmie byť potlačené, prenasledované, presnejšie - už nikdy nevymizne.

Nálada vrcholí, ozýva sa lahodný spev tristočlenného speváckeho zboru a o prestávkach medzi modlitbami a spevom striedavo počuť v mikrofóne povzbudzujúce a vyvolávajúce slová dvoch duchovných otcov, ktorí udržiajú vynikajúcu atmosféru.

Do hlasov z mikrofónu sa vplietajú hukot vrtulníka, ktorý krúži nad hlavami prítomných. Priestorom sa ozýva: "Nech žije Svätý Otec! Víťame Vás!"

Prítomní mávajú žlté - bielymi zástavkami, na pozdrav dvíhajú transparenty. Dav je vyburcovaný, zraky sa dvíhajú k vrtulníku, keď sa z mikrofónu ozýva hlas duchovného otca: "... ale musím Vám povedať, že Svätý Otec vo vrtulníku nie je." Všeobecný smiech, vyznieva to ako dobrý žart, nikto však nie je sklamaný, lebo každý vie, že o chvíľu sa tak stane. A naozaj. Je sedemnášť hodín a pätnásť minút a Svätý Otec prichádza

Teší sa každý mladý i starý. No nadšenie u mladých je vždy akési viditeľnejšie. Jedna pani vedľa mňa poznamenáva: "Či počujete tú radosť, či počujete ako sa tí mladí tešia Svätému Otcovi?" a rozplakala sa. Viem, že tentokrát to boli slzy radosti.

Počúvame slová Svätého Otca a každý si z nich berie čosi pre seba, ukladá ich do mysle i do srdca.

I obloha je k nám štedrá, v tej chvíli po páliacom sniežku nám posielala blahodarný osviežujúci dážď. Nikomu nevedí, že mu zo susedovho dáždника steká za golier, že mu mokne možno nová blúza či košeľa alebo účes. Všetci sme šťastní. Slová Svätého Otca doznievajú, jeho návšteva medzi nami v Prešove končí.

Odhádzame. Nikomu neprekáža, keď vstúpi do mláčky po daždi, že je premoknutý. Veď v srdci si odnáša hrejivú spomienku a veľa vzácnych slov, na ktoré sa tak ľahko nezabúda.

Margita SOTÁKOVÁ, Sobrance

SÚŤAŽ 2/94

Stať sa úplne dokonalým je pre človeka nemožné a nedosiahnuteľné. Predsa však svojim úsilím môžeme sa k nej priblížiť. Naša nová vedomostná súťaž bude obsahovať prostriedky, resp. znaky kresťanskej dokonalosti. Pripravili sme pre Vás desať tajničiek. Všetky nám ich pošlite do našej redakcie až po skončení súťaže. Piatich z Vás už ako tradične odmeníme. Na súťažné obálky, kvôli našej lepšej orientácii, nezabudnite napísať Slovo súťaž 2/95.

Tajnička č. 1

1				
2				
3				
4				
5				
6				

Legenda:

1. Obdobie cirkevného roka
2. Liturgia v západnom obrade
3. Vznesený titul, akým nazývali aj Ježiša
4. V starom zákone Bohu často prinášali (v jedn. čísle)
5. Pôstny pokrm (symbol prvokresťanskej cirkvi)
6. Egypťanka, ktorá porodila Abrahámovi syna

Tajnička č. 2

1				
2				
3				
4				
5				

Legenda:

1. Názov katolíckeho hudobného festivalu
2. Mojžišov brat
3. Mesto, kde sa utáboril Abrahám, keď prišiel do Kanaánu. Tu vystavil oltár Pánovi (Gn 12, 6n)
4. Ábelov brat
5. Duchovná bytosť

*Ak žijeme v Duchu,
podľa Ducha aj konajme!* (Gal 5,25)

(Pokračovanie z 8. str.)

ver akatistu tvoria súčasť rannej modlitby. Posledná svätá liturgia, raňajky a rozlúčkové stretnutie. O. Milan Mojžiš poďakoval všetkým účastníkom, riaditeľovi školy v prírode Andrejovi Lakatošovi, kňazom a najmä Svätému Duchu za jeho stálu prítomnosť v nás a medzi nami.

Na záver niekoľko myšlienok dvoch ľudí, ktorí niesli najväčšiu farchu a zodpovednosť za toto stretnutie:

Mgr. Andrej Lakatoš: "Nadchla ma gréckokatolícka mládež svojím záujmom o poznávanie Boha. Ten týždeň, ktorý sme tu spolu prežili, prenikol nás všetkých, aj zamestnancov školy. Budeme dlho spomí-

nať. Utvrdil som sa, že naša gréckokatolícka mládež potrebuje takéto stretnutia, aby získala zdravé sebavedomie, starostlivosť o budúcnosť gréckokatolíckej mládeže, poznanie o histórii našej cirkvi, oboznamovať ju s cyrilometodskou tradíciou. Teším sa na ďalší - piaty ročník. Odkaz pre našu mládež: Aby nečakala ien na toto jedno stretnutie, ale aby vo svojich farnostiach vytvárala zdravé jadro počas celého roka a Juskova Voľa nech je vyvrcholením."

Otec Milan Mojžiš: "Mojou túžbou bolo, aby títo mladí ľudia nanovo stretli Boha. Z minulých ročníkov vidíme, že mnohí sa s ním stretli. Verím, že mnohí zanechajú

nesprávne cesty, zmenia svoj život k lepšiemu, rozhodnú sa pre kňazské alebo rehoľné povolanie a uvedomia si, že manželstvo je tiež povolanie. Pri takýchto stretnutiach sa učí mládež budovať spoločenstvo, vedieť prijať druhého, uvedomiť si, že v tom druhom k nám prichádza Kristus. Tak, ako to povedal Svätý Otec v Prešove, snažme sa udržať plesá, lebo v nich sa odzrkadľujú nádherné tatranské štíty. Intenzívne prežívajme duchovnosť v našej Cirkvi, v každej farnosti."

Skúsme urobiť každý deň jeden dobrý skutok navyše za ďalšie stretnutie gréckokatolíckej mládeže v Juskovej Voli.

o. Ján KARAS

Ohlasy zahraničnej tlače k návšteve Svätého Otca Jána Pavla II. na Slovensku

Vyhnúť sa pasci falošnej slobody

Washington - Pápež Ján Pavol II., potešený návratom do svojich končín, sa usiloval posilniť kresťanskú vieru, ktorá pomohla Slovákom prestať desaťročia komunizmu. Po príchode do Bratislavy zložil hold novej slovenskej štátnosti pobozkaním okraja keramickej misy s pôdou zo šiestich miest, ktoré navštívil počas svojej štvordňovej púte.

Podobne ako pri návštevách iných krajín bývalého sovietskeho bloku, aj na Slovensku vystríhal pred zvodmi konzumnosti a "pôžitkárstva zbaveného ideálov a hodnôt". "Nenechajte sa chytiť do pasce falošnej slobody, ktorá v mene zdanlivej pohody šíri ľahostajnosť a relativizmus, zbavujúci svedomie hodnôt, ktoré dodávajú zmysel životu," povedal pápež 150 tisíc mladým ľuďom v Nitre.

Úspech pápežovej návštevy Slovenska

Viedeň - Pápežovu návštevu Slovenska možno hodnotiť ako výrazne úspešnú, konštatuje vydanie rakúskych novín Die Presse: Ján Pavol II. sa postaral v nedeľu o sezáciu, keď v

Prešove položil kvety k hrobom obetí protireformácie.

Zároveň píše Die Presse, pápež dosiahol, aby politickí rivali, prezident Michal Kováč a premiér Vladimír Me-

čiar si podali ruky, gesto, ktoré očividne padlo obidvom zaťažko, na Slovensku však bolo prijaté s uľahčením.

Pápež Ján Pavol II. sa na Slovensku stretol s mimoriadnou úprimnosťou a srdečnosťou.

Gestá uzmierenia

počas pápežovej návštevy

Bonn - Pápež svätorečil troch katolíckych mučeníkov a pripomenul protestantské obeť ako gesto uzmierenia počas pápežovej návštevy Slovenska. Podrobne informoval vo výše 100 riadkovom spravodajstve z Prahy denník Frankfurter Allgemeine Zeitung o pápežovej návšteve na Slovensku. Konštatuje, že traja prví slovenskí svätci, zavraždení počas tridsaťročnej vojny, majú symbolizovať spojivá cez hranice.

Pripomenul, že pápežova návšteva bola prvou v samostatnom, nezávislom slovenskom štáte. Zmienil sa o terajšej politickej situácii a vplyve pápežovej návštevy na vzťahy medzi osobnosťami slovenskej politiky.

Mimoriadny spravodaj

ORIENT

Každý pätnásty Arab je kresťanom. V arabskom svete je z 256 miliónov obyvateľov 17 miliónov kresťanov. Percentuálne najviac kresťanov je v Libanone, potom v Sudáne a v Egypte (14%). Najmenej kresťanov je v Jemene a v Saudskej Arábii. Počet kresťanov v arabských krajinách stále klesá, čo je spôsobené ich emigráciou v dôsledku neistej politickej situácie a prenasledovania.

Svätý Otec ešte pred rokom 2000 do Svätej zeme

Pápež Ján Pavol II. - podľa slov latinského patriarchu Jeruzalema Michela Sabbaha - príde ešte pred r. 2000 navštíviť Svätú zem. Novinárom povedal, že rok 2000 má duchovný a náboženský význam. Preto synoda katolíckych cirkví rôznych obradov v Izraeli, Palestíne a Jordánsku, ktorá sa začala pred Turcami, chce prispieť k náboženskému prelomu na prahu nového tisícročia. Synoda je prvá od čias apoštolov, povedal patriarcha. Na programe sú vzťahy medzi kresťanskými cirkvami, dialóg s islamom a židovstvom, zakorenenie cirkvi na

Blízkom Východe a mierový proces Izraela s arabskými susedmi.

Na otázku, či netreba najprv dosiahnuť zmierenie medzi kresťanskými cirkvami, odpovedal Sabbah, že synoda nerieši teologické otázky, ale ľudské a spoločenské problémy. Podľa výpovede patriarchu má synoda tri fázy. Melchitský jeruzalemský arcibiskup Lutfi Laham zhodnotil význam stretnutia. Je to mimoriadna udalosť, keď si katolícke cirkvi s veľmi odlišnou tradíciou sadnú za jeden stôl, povedal grécko-katolícky hodnostár.

z KN

DÔLEŽITÉ EKUMENICKÉ STRETNUTIE

Po nedávnom pamätnom ekumenickom stretnutí vo Vatikáne na sviatok apoštolov svätého Petra a Pavla medzi Svätým Otcom Jánom Pavlom II. a ekumenickým patriarchom z Carihradu Bartolomejom I. sa uskutočnilo aj ďalšie ekumenické stretnutie v katedrále v Gerace, v malom mestečku blízko Reggia Calabria. V starobylej katedrále postavenej pred 950 rokmi byzantskými mníchmi sa až do roku 1480 slúžilo v gréckom obrade, ktorý však neskôr za čias Normanov vystriedal latinský obrad. Pri starobyľom oltári tejto katedrály

uplynulú sobotu a nedeľu - 8. a 9. júla, sa spolu modlili za jednotu kresťanov grécko-pravoslávny metropolita z Taliaska Spiridion a katolícky biskup miestnej diecézy Locri-Gerace Mons. Giancarlo Bregantini. Obidvaja biskupi naliali spolu do nádoby večnej lampy olej z Východu a zo Západu, ktorý teraz vydáva jediný plameň kľaňania sa Pánovi. Spolu do oltárnej schránky Pantaleona, Placida a Veneranda a grécko-pravoslávneho svätého Teodora. Tento oltár je konkrétnym znakom ekumenickej cesty, ktorá má v Calábrii veľmi dávnu

tradičiu.

V diecéze Locride sa urobilo veľa v smere zjednotenia obidvoch cirkví, katolíckej a pravoslávnej. Napríklad v Gerace, v Chráme sv. Jána Krstiteľa, bola založená farnosť pre službu grécko-pravoslávnych veriacim z Calabrie a Sicílie. Vo februári bol zas Monastier sv. Jána Terestis v Bivongi zverený grécko-pravoslávnu mníchovi, ktorý tu prišiel z hory Athos k dožitiu zvyšku svojho života na týchto miestach, na ktorých cítil veľkú nábožnosť ľudí.

o. ThLic. Ján BABJAK, SJ

KEĎ PANOVALA NENÁVISŤ

Po teplom a krásnom auguste sa priamo doňho vliala takisto teplá a snečná septembrová jeseň, spojená so všetkou nádherou, i s hýrivými farbami listov stromov. Bola to pastva nielen pre oči maliara, ale aj pre obyčajného človeka, ktorý miluje prírodu a ktorá vie byť taká neopakovateľná iba v jeseni.

Písal sa rok 1944. Na všetkých frontoch sveta sa akoby chýlilo k záveru. Na horizonte sveta sa už akoby rysovali náznaky budúceho mieru. V takúto mierovú jeseň sme verili, aj za ňu horlili, aj my vojaci na frontoch. Lenže mier sa len nespomalo predieral k ľuďom sveta. Všetko to bolo ešte také krehké a zraniteľné ako tie pavučiny babieho leta, ktoré poletovali v povetrí.

Naše očakávania boli ešte predčasné. Život s nami zahral celkom ináč. Uplynulo niekoľko dní a náš vojenský transport pozostávajúci z dobytých vozňov, s ozbrojenými strážcami Wehrmachtu, ináč "kozákov", ktorí slúžili nemcom nás viezol do neznáma. Sen o blízkom mieri sa rozplynul. Transport prehrmel cez Maďarsko, Rakúsko a už sme sa prevážali Nemeckom. Preč boli žlté - zlaté snečnice na maďarských poliach, mĺňali sme smaragdové farby borovicových i smrekových lesov. Tá krása mala svoj osten. Viezli sme sa v uzatvorených "dobyčkákoch" do zajateckého tábora, kdesi ... Už tri dni sme nič nejedli. Cestovali sme cez deň, pokiaľ nám anglo-americké lietadlá nezničili trať a takisto aj v noci. Mĺňali sme nemecké dediny a mestá. Asi po týždennom cestovaní sme okolo polnoci prehrmeli s transportom cez železničnú stanicu Frankfurt nad Mohanom. Pokračovali sme však ďalej. Vedeli sme, že sa blížime k francúzsko-belgickému pohraničiu. Ráno sme sa konečne zastavili na cieľovej stanici - BAD - ORB. Bolo to kúpeľné mestečko. Transport vysypal tento ľudský "zajatecký náklad" a asi jeden a pol hodiny sme stúpali do vrchov. Lesy, dookola lesy.

Konečne sme sa zastavili pred bránami zajateckého tábora. Boli tam nejaké tabuľové označenia a počuli sme, že tento tábor pred druhou svetovou vojnou slúžil pre nemeckých židov, ktorí tam spočiatku internovaním prežívali svoj tiež neznámy osud.

Privítanie bolo atypické. Ukázali nám naše "rekreačné stredisko" - jeden drevený barak, ktorý musel vyhovieť slovenským zajatcom (býval.vojakom), keď predtým nás (oficiálne) chránila veľká ríša Nemecko a to so svojimi 200 divíziami. Ale zmluva je zmluva a býv. spojenecký štát mal podľa rozhodnutia Fuhrera a veliteľa Karpatskej oblasti odovzdať svojich synov na zajateckú prevýzchu. A to sa splnilo. Nehrala sa štátna hymna, ani pochody. Nepriateľom sa takáto pocta predsa nedáva.

V baraku nás čakali trojposchodové

železné postele, ale iba niekoľko, pretože ostatné boli drevené, v ktorých mali trvalý pobyt tisíce ploštíc, ktoré noc po noci vykonávali na našich telách svoje dielo skazy. Prikrýť sme sa mohli iba vlastným plášťom a jednou tenkou dekou. Spali sme v drevených hoblinách ako nejaký nebožtíkovia. Bolo nás asi 2 000 zajatcov.

Náš zajatecký jedálny lístok bol jednotný a pritom jednoduchý. Proti nemu sme nereptali, pretože tam nebola kniha sťažností a komu sa nepáčil obed a večera, mohol to kľudne vyliať do železného suda pri našom baraku, kde hosťovali roje zelených múch a touto "lahôtkou" nikdy nepohrdli sovietskí zajatci, ktorý s rizikom sa predrali cez ostnatý drôt a odnášali si šťastní to, čo sme my nevedeli zjesť. Všetci vy to neskoršie pojeť! - kričali na nás. A mali pravdu. Neskoršie to bolo ešte horšie. Stravovanie bolo stereotypné. Na raňajky bola teplá voda, s ktorou sme sa vždy umývali, pretože bola tak neznesiteľne horká ako odvar zo zemežľče. Obed - biela tekutina ako voda z uvarených halušiek. To isté na večeru s tým, že na tri dni sme dostali štyria rovnaký diel so štvrtiny chleba. Za susedov sme mali Francúzov, Talianov a už spomenutých soviatov. Tábor mal údajne 12 brán. V každom rohu tábora (podľa národnosti) boli vysoké strážne veže, kde strážnik strážil zvereny úsek a večer boli zapnuté reflektory. Po zotmení sa nespomalo ísť von z baraku, lebo bez výzvy sa strieľalo. Aj o tom sme sa presvedčili.

Naša "redukčná strava", vlastne neznesiteľný hlad, by bolo dobré pripomenúť mnohým veriacim, najmä vo veľkopôstnom období, ktorí často považujú za veľkú obeť, keď v piatok nemôžu konzumovať mäso, slovom postiť sa.

Jedno, čo nás vtedy držalo vo viere, bolo to, že sme prevažnou väčšinou boli kresťania - katolíci, v menšej miere boli medzi nami evanjelici.

Až v tábore sme pocítili, aká je potrebná pre kresťana prítomnosť Boha v ľudskom srdci a najmä vtedy, keď sa ma najhoršie a ako sa to ľudovo hovorí, keď melie z posledného...

My sme ako zajatci boli už na samom okraji svojich fyzických a duševných síl. Prosili sme Pána Boha, aby nám doprial prežiť to neľudské a nedôstojné položenie.

Pracovať sme síce v tábore nemuseli, tam vlastne nebolo čo, ale bolo to tým horšie, lebo tým položením sme sústavne mysleli na náš hlad. Cez poludnie, bolo to väčšinou presným pravidlom, sa na oblohe v rojoch objavilo tisíce angloamerických lietadiel, ktoré smerovali k nemeckým mestám, kde svojou návštevou rozsievali smrť a zároveň ničili priemyselné i kultúrne hodnoty Nemecka. Bombardovať nemožno tak presne, aby neboli zasiahnuté aj nemocnice, kostoly a iné ľudské obydlia.

Ale v tomto takmer bezútešnom položení mali sme aj jednu peknú udalosť na ktorú sa nikdy nezabúda.

V zajateckom tábore bol medzi nami aj jeden vojenský duchovný, ktorý na komandatúre tábora vybavil, že nám, slovenským zajatcom povolili účasť na bohoslužbách, na voľnom priestranstve medzi barakmi. Bolo to niečo povznášajúce, niečo krásne, po čom dychtili naše ubolené duše. Keď si dnes takmer po päťdesiatich rokoch spomínam ďakujem, že nám to doprial dobrotivý Pán Boh, aby nás posilnil na duši, aby upevnil našu vieru, aby sme neupadli do skepsy... Ako by nás povzbudzoval: "Ja som tu s vami, čoho sa bojíte?"

Všetci (aspoň som presvedčení) katolíci pristúpili k sviatosti zmierenia, potom k svätému prijímaniu. Do našej vojnovy - zajateckej histórie prišiel ten deň, keď vo vysokých, zalesnených horách v zajateckom tábore, neďaleko pohraničia s Belgickom a Francúzskom, sa ubral k nebu nielen vonný tymián, ale najmä slovenský spev a modlitby slovenských zajatcov, ktorí nemali čas pred odtransportovaním napísať svojim rodičom alebo manželkám - "nečakajte nás, odvážajú nás do zajatia a ani nevieme, kde"! Pán Boh a Panna Mária, Matka Sedembolestná, patrónka Slovenska, nás dozaista vypočuli. A my sme to cítili aj počas bojov, keď sme sa znovu dostali na front, ako aj tí, ktorí sa z Nemecka nevrátili, ale tak sa stalo až po skončení vojny.

Čo si asi v čase svätej liturgie mysleli tí strážcovia tábora? Tí, ktorí mali strážiť najmladších nepriateľov - slovenských vojakov, ktorí boli tvrdo vychovaní a poznali iba rasovú ideológiu a ich učili, že oni sú nadradení nad ostatnými národmi, ktorým vniklo až do krvi novodobé nemecké "novopohanstvo"? Predsa to vieme, počuli sme o tom, ale aké dojmy mali iní zajatci, ktorí s nami susedili? Iste rozpoznali, že je to svätá liturgia a nie nejaký kultúrny program. Ako miesto, tak aj prostredie, v akom slúžil svätú liturgiu vojenský duchovný, nebolo nijak komfortné. Vládla tam pokora, kolorit zbožnosti a vďakyvzdanie za toľkú útechu poskytnutú nám Pánom Bohom. Bol to iba jednoduchý poľný oltár, ale tam nám bolo najlepšie.

Dvakrát sme boli z tábora na práce u občanov. Spomínam si na jednu príhodu, keď sme pod dozorom strážcov mali prehliadnúť a pokračovať v budovaní protiletectvého krytu a to pod samým cintorínom, pod ktorým sa nachádzali veľké balvany. Tie sme museli dostať von a podpery postavíť tak, aby to držalo stop. Bola to ťažká práca a my sme ledva stáli na nohách. Časť z nás nepozorovane vyšla von, aby si odpočinula. Práve okolo nás prechádzali ženy, asi roľníčky, vracali sa z poľa. Každá čosi jedla. Jedna z nich sa pozrela na mňa a potom rozdvajila na

(Pokračovanie na 14. str.)

MAŤ ODVAHU PRIJAŤ VIERU A ZMENIŤ SA

Tajomstvo vysviacky na kňazov aj tohto roku preživala celá gréckokatolícka diecéza. V dňoch 20. - 23. júla t.r. v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove sme boli svedkami udeľovania - subdiakonátu a diakonátu, zavŕšených 22. - 23. júla vysviackou trinástich novokňazov. Dvaja kandidáti kňazské svätenie prijímajú ešte v septembri tohto roku po dosiahnutí kanonického veku. Doteraz nikdy v histórii tejto cirkvi

nebolo vysvätených toľko novokňazov. Kňazské svätenia udelil absolventom Gréckokatolíckej teologicko-pedagogickej fakulty v Prešove sidelný biskup Mons. Ján Hirka.

Na radostnej slávnosti boli prítomní kňazi našej diecézy, príbuzní svätencov a početné množstvo veriacich. Počas slávnostných sv. liturgií sa otec biskup prihovril kandidátom kňazstva a veriacim. Z nich vyberáme podstatné myšlienky

Z úvodného príhovoru sidelného biskupa počas slávnostnej vysviacky dňa 23. júla 1995:

Začnime túto slávnosť vysviacky spomienkou na Svätého Otca. Keď prvýkrát bol Svätý Otec na Slovensku, nechal nám posolstvo "Nebojte sa!" A teraz, keď bol na Slovensku, i keď výrazne nepovedal, ale jeho posolstvo smerovalo k tomu, že ho môžeme skoncipovať, "Zmeňte sa!" Platí to pre nás všetkých, zmeniť sa. Ak sa Slovensko nezmení, ak neobnoví svoj duchovný, náboženský, mravný život, neobnoví sa ani občianske spoluzitstvo, ktoré z toho vyviera. Ak neobnovíme svoje kresťanské korene, niektorí hovoria, že Slovensko prestane existovať v tejto forme. Slovensko teda musí byť kresťanské, alebo nebude vôbec.

Svätý Otec okrem toho tu v Prešove povedal: "Gréckokatolícka cirkev z veľkých ťažkostí a utrpení bola obnovená ale aj posilnená".

Drahí novokňazi, aj kandidáti kňazstva, do tejto atmosféry vstupujeme dnes všetci. Vy, ako kňazi, vy, drahí naši veriaci, aby ste ďalej žili podľa koreňov našich tradícií a hlavne našej viery v Boha, ináč je existencia ohrozená. Prosme pri dnešnej priležitosti Svätého Ducha a modlíme sa, aby sme prekročili prah tretieho tisícročia. Toto už budú kňazi, ktorí budú v činnosti v treťom tisícročí. Prosme úpenlivo, aby sme sa, teda prvého posolstva, nebáli a majme odvalu zmeniť a prijať svoju vieru v najhlbších zákutiach našich srdca a duší.

Z homílie sidelného biskupa:

Úsek Svätého písma, časť evanjelia - "Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi" tvorí mocné ukončenie Matúšovho evanjelia. Aj my dnes ukončujeme kňazské svätenie. Zmrŕvychvstalý Pán sa zjavuje vo svojej plnej moci a jeho pohľad pozerá na Cirkev, na celý svet, áno, aj na našich novokňazov aj na Vás drahí veriaci, na celý svet, ktorému posielal svojich jedenástich učeníkov a s nimi i všetkých ostatných nasledovníkov. Teda týchto, ktorí boli dnes vysvätení. Nechajme sa prežiarit spásou účinkom týchto slov.

Pre vás, kandidáti kňazstva, majú zvlášť hlboký zmysel, pre nás ostatných kňazov sú hlbokým pripomenutím a sprítomením toho, že raz sme aj my boli svätení. Pred rokmi sme prijali sviatosť kňazstva. Pre tých, čo sa pripravujú, pre boshoslovcov, je výzvova na túto hodinu, ktorú teraz prežívame. A pre vás všetkých, drahí veriaci, rodičia, hostia, je táto hodina zážitkom a volaním, ktoré je nám darované. Táto hodina je ponukou, ochutnajte a vidte, aký dobrý je Pán. Chvilke, ktoré prežívame, znamenajú vnik dvoch prúdov. Jeden ku Kristovi a druhý k svetu od

Krista. Tak ako je to aj dnes. A nad tým sa teraz chceme zamyslieť. Uvedomme si predovšetkým, že sme v tejto hodine predvolaní na horu. Išli na horu, hovorí svätý evanjelium, ako im Kristus prikázal. Práve v Matúšovom evanjeliu je hora vždy miestom zvláštnych Božích darov. Reč na hore, hora Premenenia, hora Golgota, výstup Pána na nebesia. Pán sám viedol svojich učeníkov na horu, tak ako dnes vedie Cirkev svojich veriacich tiež na horu niekoľkokrát v roku. Na odpustové miesta či je to Levoča, Lutina, Klokočov, ostatné odpustové miesta Buková Hôrka, Krásny Brod, Šašová. Vstup Pána na nebesia, Pán sám ich priviedol, aj nás.

Drahí novokňazi, toto vám zo srdca želim, aby ste svoje svätenie neprijímali ako úkon Cirkvi, alebo nejakú povinnosť, ale ako stretnutie sa so zmrŕvychvstalým Pánom, ktorý s vami sa naj-

re, veď tu stojíme pred tým, ktorý trhá všetky ľudské miery a ostáva pred nami celkom nový, premenený, celkom novým spôsobom, ale keď sme otvorení aj k sebe, myslím, že každý z nás skúsi, čo tu bolo povedané. Každý z nás prechádza cez hory nepochopenia, bolesti a ostatné prekážky. Nenechajme aj ďalšie slovo nepovšimnúť "Tu pristúpil k nim Ježiš bližšie" ó, to je útechy plné slovo. Bližšie pristúpil k nim, k nám, k našim novokňazom. Je to vedomá slávnostná príprava na slova poslania, ktoré prostredníctvom nasledovania, ale je tu aj láskavé povzbudzujúce priklonenie sa Pána k nám. Božský Spasiteľ pristúpil bližšie. Z tej skutočnosti sa formuje želanie pre našich novokňazov. Želanie, ktoré by sme si chceli vzájomne prívolať v tejto hodine. Kiež nám všetkým nám dané láskyplné stretnutie sa s Pánom a jeho blízkosť na všetkých horách, ktoré postavil do nášho života. Žije v nás, ako často nám to opakuje apoštol Pavol, otvára sa nám vo svojom slove. Veď On žije náš život spolu s nami a vystupuje na hory bolesti, utrpenia i radosti. Kiežby sa často s nami stretal vo vnútornej modlitbe, je nám blízko, nám, ktorí sme služobníci týchto tajomstiev, najmä v Najsvätejšej Eucharistii a vo všetkých sviatosťoch a stretá sa s nami v človekovi a v jeho svete i dnes, stretá sa s človekom, ktorý je dnes zvlášť ohrozený. Kiež v našom kňazskom živote, ale i v živote každého veriaceho sú vždy znova hory, na ktorých možno stretnúť Pána, pri našich otázkach, pochybnostiach, pri našej láske. Kiežby sme sa skláňali Kristovi, nášmu Spasiteľovi.

Treba prejsť k druhému bodu - poslanie do sveta. Hora je len miesto výstupu, miestom posilňujúceho odpočinku na našej ceste. Práve tu počúvame to najdôležitejšie: "Chodte do celého sveta". Na cestu, na ktorú nás On posielal, je len podstatne dôležité, že On nás sám posielal slúžiť všetkým a učiť všetkých. Svätý apoštol Pavol" nič z toho, čo je užitočné, som vám nezatajil", hovorí vo svojich listoch. Plníme túto službu na našich cestách, kde budeme poslaní, ako takí, ktorí Pána na hore poznali a klaňali sa mu. A ku ktorým Pán sám prišiel, priblížil sa, vstúpil a ktorí všetku svoju núdzu kladli k nohám Pánovým aj všetky otázky, pochybnosti aj všetko utrpenie, len s ním budeme môcť napomáhať vzájomnému pochopeniu dnešného ľudstva, na ktoré nás tak upozorňoval aj Svätý Otec a Spasiteľ dopĺňa slová, ktoré poukazujú na sviatosť. Krstíte ich, bolo by zlé pre Cirkev, keby sa kňaz

Kandidáti kňazstva skladajú vyznanie viery a sľub vernosti Svätému Otčovi, biskupovi Jánovi a jeho nástupcom. Snímka am

užšie spája. Aká bola odpoveď tých jedenástich, ktorých Pán povolal. Padli pred ním a klaňali sa mu. Podobne ako v Jánovom evanjeliu hovorí Tomáš: "Pán môj a Boh môj", ako vyvrcholenie stretnutia s Kristom. S ním bývať, byť u neho, byť v jeho lodke, aj v noci, vo dne alebo večer v jeho hroznej úzkosti pred smrťou alebo s Jánom pod krížom, to všetko boli stretnutia, ale teraz je vyvrcholenie tých všetkých stretnutí. Kiežby nám všetkým bolo dopriane, po rôznych stretnutiach s Pánom dôjsť až k tomu vrcholu, padnúť pred ním a klaňať sa mu v smrti, v únave, v živote i naveky. Niektorí pochybovali, hovoril evanjelium. Drahí moji, nerozmýšľajme nad tým, ktorí to boli, ktorí pochybovali, nerozmýšľajme nad niečím, čo patrí pre tých druhých, pre iných. Nie, čo je tu povedané, platí pre nás všetkých. To patrí k nášmu dozrievaniu, vo vie-

nečiť doma v tejto službe, keby sa nečítal doma pri oltári a najlepšie pri oltári. Zachovávať všetko, čo som vám povedal. Majme odvahu ohlasovať pokyny Spasiteľa bez ich zmenšovania, bez ich zoslabovania, práve naša doba to veľmi potrebuje. Slovo k rodičom a príbuzným: Ďakujem vám, zostaňte i vnútorne verní v modlitbách, veriaci, zoberte si kňaza so sebou a žiadajte od neho, aby vám hlásal plnosť evanjelia. Je treba, aby ste nám - kňazom - pripomínali, že od nás nečakáte zmäčkosť, prispôbovanie sa vám, ale že na nás pozeráte, ako na svojich najdrahších spolubratov. Kiežby sme raz na konci našej cesty mohli povedať, vo všetkej pokore v slzách a v skúškach som Pánovi slúžil a teraz vás odporúčam Bohu a jeho milosti, je ona dost silná, aby nám pomáhala v duchovnej stavbe našej osobnosti a k prevzatiu dedičstva svätých. Amen.

PRVÝ GORAZDOV EKUMENICKÝ FESTIVAL V TREBIŠOVE

Naši predkovia sa zapísali do dejín európskej kultúry zásluhou solúnskych bratov sv. Cyrila a Metoda už v 9. storočí. Významný podiel na ich diele má najmä nástupca sv. Metoda sv. Gorazd - prvý svätec slovenského pôvodu, intelektuál, literát, prekladateľ a diplomat.

V snahe priblížiť dobu, dielo a odkaz sv. Gorazda po iniciatívach v Kútoch, Močenku a Bratislave zorganizovali gorazdovské slávnosti aj v Trebišove, kde v dňoch 28.-29. júla t.r. usporiadali Prvý Gorazdov ekumenický festival skladieb. Jeho súčasťou boli viaceré podujatia. Spomenieme aspoň tie, v ktorých spoluúčinkovali aj zástupcovia našej cirkvi.

Festival otvorili ekumenickou bohoslužbou slova a po nej bol v miestnom vlastivednom múzeu seminár pod názvom Šírenie úcty a kultu sv. Gorazda, ktorý otvoril

primátor mesta Ing. Dušan Polacký. Úvodný referát K šíreniu poznania sv. Gorazda na Slovensku predniesol PaedDr. Miroslav Ho-

lečko, garant celonárodných osláv sv. Gorazda. Príspevok Miesto Gorazda medzi svätcami východnej cirkvi predniesol o. Eliáš A. Dohnal z trebišovského baziliánskeho monastiera.

V ten istý deň v podvečerných hodinách bola v miestnom amfiteátri akadémia Bolo ich sedem..., ktorú pripravil náš vynikajúci Zbor biskupa Pavla P. Gojdiča z Vranova nad Topľou pod vedením Mgr. Jany Višňovskej. Po nej nasledovala arcipastierska sv. liturgia, ktorú slúžil náš vладыka Ján spolu s biskupským vikárom

o. Petrom Rusnákom a ďalšími kňazmi. O. biskup v kázni zdôraznil význam misijnej činnosti sv. Gorazda a úlohu kňazstva v súčasnom období.

Na ekumenickom festivale sakrálnych skladieb v sobotu, 29. júla t.r., ktorý otvorili po slávnostnej omši, ktorú celebroval arcibiskup košickej arcidiecézy Mons. Alojz Tkáč, vystúpilo sedem spevokolov. Našu cirkev reprezentoval Gréckokatolícky chrámový zbor z Telgártu pod vedením M. Knižkovej.

Hlavným organizátorom festivalu bolo Národné osvetové centrum v Bratislave, Cyrilometodská spoločnosť, mesto Trebišov a jeho cirkevné spoločenstvá atď. Spoluorganizátorom prvého ročníka tejto vytvárajúcej sa tradície bol aj Spolok sv. Cyrila a Metoda.

Pavol KUŠNÍR

MÁME NOVÝ RAD - REDEMPTORISTKY

Tohtoročný 6. august, kedy slávime sviatok Premenenia Pána, stal sa v dejinách mnišstva našej gréckokatolíckej cirkvi veľmi významným.

V poľskom Bielsku - Biale zložili rehoľné sľuby tri sestry zo Slovenska - Helena Džavoronková z Korunkovej, Alena Hutňanová zo Stropkova a Martina Ledecká zo Spišskej Novej Vsi. Prvé dve sestry sa zároveň stali prvými sestrami - redemptoristkami východného obradu.

Rád redemptoristiek bol založený 13. mája 1731 a jeho zakladateľkou je Celeste Crostarosa. Je to kontemplatívny rád a jeho heslo je - byť životom pamiatkou Ježiša Krista.

Redemptoristky sú po baziliánkach a sestrách služobnicach ďalším ženským rádom, ktorý hodlá pôsobiť v našej eparchii. V noviciáte v Bielsku - Biale sa na svoje poslanie pripravujú ďalšie kandidátky z našej eparchie. /pk/

Biskup zlatého srdca

Pod týmto názvom sa niesol spomienkový večer, ktorý sa uskutočnil dňa 16. júla t.r. v Dóme sv. Martina v Bratislave, pri príležitosti 35. výročia mučeníckej smrti Mons. Petra Pavla Gojdiča, OSBM, sídelného biskupa prešovskej diecézy, ktorý zomrel v leopoldovskej väznici mučeníckou smrťou.

Na tento program pozvali všetkých veriacich: Konfederácia politických väzňov Slovenska, Gréckokatolícke biskupstvo Prešov, Rímskokatolícky farský úrad sv. Martina v Bratislave.

V programe sa predstavili: Ida Kirilová, Pavol Mauréry, Ján Salaj, Mária Dacejová, miešaný zbor KYRILLOMETHODON, ktorý vedie Mirón Petrašovič. Celý program pripravil p. František Brezák.

Organizátori ďakujú spoločnosti Považské mlyny a cestovinarne, s.r.o. Piešťany, za sponzorovanie tohto podujatia.

GENERÁLNA KAPITULA SESTIER RÁDU SV. BAZILA VEĽKÉHO

V dňoch 8. - 28. júna t.r. bola v Ríme v poradí 7. generálna kapitula sestier Rádu sv. Bazila Veľkého od centralizácií, ktorá bola v roku 1951.

Na kapitule bolo prítomných 49 delegátok zo všetkých provincií, viceprovincií, delegatúr a klauzúrnych domov z Ameriky, Argentíny, Austrálie, Chorvátska, Maďarska, Poľska, Talianska a Slovenska. Po prvýkrát boli prítomné aj delegátky z Ukrajiny a Rumunska.

Hlavným cieľom kapituly bolo prispôbiť konštitúcie a generálne direktívy

novému Kódexu kánonov východných cirkví, voľba novej generálnej predstaveň na obdobie rokov 1995 - 2001 a iné záležitosti rádu.

Za generálnu predstavenú bola zvolená doterajšia matka sr. Dia Stasiuková z provincie Philadelphia, Pa, USA a za jej zástupkyňu Barbora Jean Mihalčíková z provincie Uniontown, Pa, USA. Za jednu z troch radkýň bola zvolená sr. Bazília Kužmíková zo Sečoviec, kde je sídlo našej slovenskej Delegatúry sv. Cyrila a Metoda, ktorá bola zriadená 20. apríla 1994.

V nedeľu, 25. júna t.r. boli všetky delegátky na sv. omši, ktorú vo vatikánskych záhradách pri lurdskej jaskyni celebroval Svätý Otec Ján Pavol II. Delegátky počas bohoslužby spievali niektoré časti východnej liturgie a to v staroslovenčine, angličtine a rumunčine, apoštol čítali po ukrajinsky a španielsky. Po bohoslužbe Svätý Otec pozdravil každú delegátku a daroval jej sv. ruženec. Na pamiatku stretnutia zostala spoločná fotografia.

sr. Bazília

Nad príhovorom Svätého Otca ku gréckokatolíkom

Bud'te hrdí na svoju pradávnu tradíciu

(Pokračovanie z čísla 15)

Hovoriac o modeli, ktorý vypracovali pre našich predkov svätí Cyril a Metod, Svätý Otec doslova nám povedal tieto slová: "V dejinách boli chvíle, keď sa zdalo veľmi ťažké zachovať tento model, ktorý spájal rozdielnosť tradícií s požiadavkou jednoty, akú chcel Kristus pre svoju Cirkev. Ale vaša prítomnosť tu je výrečným svedectvom o tom, ako možno byť po stáročia a napriek všetkým ťažkostiam vernými pôvodnému modelu, ktorý uskutočnili svätí Cyril a Metod, a pritom zachovať jednotu so všeobecnou Cirkvou a Rímskou Stolicou, ktorá je z Božej vôle jej stredom".

Svätý otec vie o krížovej ceste našej gréckokatolíckej cirkvi. Sám potvrdzuje, že jej cesta nebola veru v dejinách ľahká. Iste má na myslí mnohé protivenstvá, ktorých sa nám dostalo a to od prvého prenasledovania po Metodovej smrti až doteraz. Stali sme v ceste politicko-mocenským záujmom a intrigám. Boli sme nepohodlní raz vládcom tohto sveta, inokedy cirkevnej hierarchii, pravoslávny a komunizmom. A keďže sme boli nepohodlní, bolo treba nás odstrániť. Prvý ortiel smrti vyriekol po krivej obžalobe biskupa Vichinga v Ríme pápež Štefan V. Lenže sa zabudlo na to, že Boh sám tejto našej gréckokatolíckej cirkvi požehnal a to ešte predtým cez pápeža Hadriána VIII., ktorému Metod v Ríme predstavil svoje učenie. A toto požehnanie platí až do dnešných dní. Ved' kto vie lepšie rozlíšiť lož od pravdy, ak nie sám Boh? A môžeme sa nádejať, že Božie požehnanie bude stále s nami, ak budeme žiť v pravde a zachovávať Boží zákon. A nebojme sa, i celé peklo sa môže proti nám postaviť, keď Boh zostáva s nami, kto niečo zmôže proti nám?

"Všetci si pamätáte dramatickú situáciu v nedávnej minulosti, keď sily ideológie, ktorá je v rozporom so slobodou a dôstojnosťou človeka, odsúdili vaše cirkevné spoločenstvo na zánik. Ale Boh "zosadil mocnárov z trónov a povýšil ponížených" /Lk1,52/, pretože boli medzi sebou soli-

dárni v Kristovej láske." - pokračoval ďalej vo svojej homílii Ján Pavol II.

Svätý otec tu myslí konkrétne na dejinné ťažkosti gréckokatolíkov po roku 1950, keď "mocní tohto sveta" chceli zničiť to Božie, gréckokatolícku cirkev. Plán bol precízne pripravený a "ľudský perfektné prevedenie", keď v priebehu jedného dňa táto naša cirkev prestala navonok fungovať. Ale neprestala existovať, hoci jej zoberali všetko: biskupov, kňazov, rehoľníkov a rehoľnice, chrámy, fary, ale nemohli jej vziať Boha. Práve On bol stále nádejou každého gréckokatolíka, k nemu sa vo svojich vytrvalých modlitbách obracali a verili vo svoje vzkriesenie.

Ľudsky sme mohli zostať pri živote len po "podpísaní", čo znamenalo zapretie, zrieknutie sa svojej viery, ináč sme boli odsúdení na smrť. Ale viac sme sa spoliehali na Boha, než na ľudí a naši biskupi, kňazi a veriaci volili radšej znášať utrpenie, väzenie, ponižovanie, ba aj smrť, ale vieru nezapreli a nezriekli sa jej.

Za všetkých nech poslúži toto svedectvo o biskupa Pavla Gojdiča. Raz ho vo väznici v Ruzyni priviedli z cely do reprezentačnej miestnosti. Keď strážnik opustil miestnosť, vošiel do nej uniformovaný vysoký dôstojník, ktorý sa mu predstavil a podal ruku. Oznámil mu, že z poverenia vlády ho uisťuje, že z tejto miestnosti pôjde priamo do Prešova, ak je ochotný stať sa patriarchom pravoslávnej cirkvi v Česko-Slovensku. Biskup Gojdič sa ospravedlnil a povedal, že "nemôže vyhovieť tejto požiadavke, že by to bol strašný hriech proti Bohu, že by to bola zrada na Svätom Otcovi, na svätej Cirkvi, na vlastnom svedomí a na veriacich, z ktorých mnohí v tom čase trpia pre vieru, ktorú im hlásal a ktorej ich učil". Sprostredkovateľ pristúpil k nemu, do svojich rúk chytil biskupove ruky, pritiahol ich na svoje prsia a povedal: "Otec, vy sa mi páčite, ste statočný človek, vážim si vás". K tomuto netreba už nič dodať, lebo je to také jasné, že to musí každý pochopiť.

Gréckokatolícki veriaci spolu so svojimi biskupmi a kňazmi trpeli veľa, ale aj čakali na vzkriesenie svojej cirkvi. A to skutočne nastalo po osemnástich rokoch. V súčasnosti už skutočne môžeme žiť v slobode, rozvíjať sa po každej stránke a budovať svoju gréckokatolícku cirkev. Svätý Otec nám k tomu prizvukuje svoje veľmi zrozumiteľné slová:

"Bud'te hrdí na túto svoju pradávnu tradíciu, uchovajte si jednotu medzi sebou a chráňte ju pred každým zárodkom nesvornosti a rozdelenia. Vašou silou je dochovná jednota, ktorá sa prejavuje vo svornom konaní".

Ide o hrdosť na svoju pradávnu tradíciu, ktorá predpokladá prehĺbenie sa v poznání duchovnosti vlastného obradu a vo vernosti jemu.

Ďalej nám Ján Pavol II. zdôrazňuje jednotu medzi sebou, ktorú si máme chrániť pred každým zárodkom nesvornosti a rozdelenia. Ježiš zjednocuje, diabol rozdeľuje. Zlý duch sa snaží vnieť nesvornosť a rozdelenie do každého ľudského srdca, do rodín a napokon aj do samotnej cirkvi. Máme byť preto ostražití a to až tak, ako nás upozorňuje sv. Peter apoštol: "Bud'te triezvi a bdejte! Váš protivník diabol obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral" (1 Pt 5, 8).

A napokon nám Svätý Otec prizvukuje: "Vašou silou je duchovná jednota, ktorá sa prejavuje vo svornom konaní". Duchovnú jednotu si musíme neustále vyprosovať v úprimnej a pokornej modlitbe, aby v našom srdci nebolo ani závisť, ani nenávisť, ani žiarlivosti, ani nijakej inej nepravosti, ale len Kristova láska. Lebo len s Kristom môžeme budovať opravdivú jednotu, ktorá sa prejaví nielen v našom dobrom zmýšľaní ale aj v dobrom, svornom konaní.

o. ThLic. Ján BABJAK, SJ
(Pokračovanie v budúcom čísle)

KEĎ PANOVALA NENÁVISŤ

(Pokračovanie z 11. str.)

polovicu krajec chleba natretý maslom a podala mi ho. Poďakoval som jej po nemecky. Možno aj ona mala podobného syna, alebo synov na fronte a možno, aj v podobnom položení, v akom som sa aj ja nachádzal.

Po ich odchode čosi teplého sa mi šírilo okolo srdca. Ja tu neznámy vojak - zajatec som padol do očí jednej ženy, ktorá akoby bola tušila, že asi aj ja "meliem z posledného", prejavila voči mne milosrdenstvo za takej situácie, v akej som sa nachádzal. Urobila to tak nevťeravo ako svätá Veronika Ježišovi, keď na smrť umučený niesol svoj kríž.

Ale ako som už uviedol, vojna aj naďalej pokračovala. V zajateckom tábore, ktorý

sa nachádzal v pohraničí, bolo vyše stotísíc zajatcov rôznych národností, ktorých museli presunúť na iné miesta. Do závodov, poľnohospodárstva a pod. O tom som sa dočítal vo vojenskom denníku, keď som bol na fronte pri Liptovskom Mikuláši. Tento zajatecký tábor začiatkom apríla 1945 oslobodili anglicko-americké vojská, z ktorých tam zostala už iba asi polovica.

Ešte som si popracoval v miliónovom meste Mníchov, kde sa v roku 1938 rozhodlo o osude ČSR. Škoda, že som tam bol iba ako zajatec. Bolo tam nebezpečnejšie ako v zajateckom tábore. Nálety spojencov každé tri dni o 12.00 a 4.00 hodine ráno, ktoré trvali tri hodiny. Po nálete vy-

zeralo mesto ako horiaci Rím, keď ho Nero podpálil. Slovom vojnové inferno.

Po náletoch sme mali čo robiť. V meste horeli domy, poškodená nemocnica, električky prevrátené na zem, odseknuté veže chrámov, odseknuté hlavy svätých v chrámoch, roztrhané baldachýny a vo verejných krytoch zasypaných veľa žien a detí...

Bolo pred Vianocami roku 1944. Iba nejaké starenky idú ráno do chrámu. Pre mňa sa jedna kapitola mojich utrpení končí. Znovu sa dostávam na front. Pán Boh mi bol milosrdný a ponechal ma ďalej žiť, lebo mal so mnou iste určité plány. My tomu hriešni ľudia nerozumieme.

Mikuláš BOZGÓ

V roku 1995 sa v nedele a sviatky čítajú čítania podľa cyklu "B" Vo všedný deň sa číta prvé čítanie (s nepárnym číslom)

Menlivé časti do 23. augusta okrem čítaní sú ako 15. augusta.

21. august, pondelok, Júda Tadeáš, apoštol

1 Sol 4,13-14.17-18: Potešujte sa navzájom týmito slovami. Lk 2,33-35: Simeon ich požehnal.

22. august, utorok, Agatonik a spoločníci, mučeníci

2 Kor 4,16-18: Neochabujeme. Jn

kým, čo sú v Ríme. Mt 17,1-9: Tam sa pred nimi premenil.

26. august, sobota, Adrián a Natália, mučeníci

Menlivé časti zo soboty /biela/ alebo o mučeníkoch /červená/. Rim 1,16-25: Boh im to zjavil. Mt 17,24-27: Synovia sú teda oslobodení.

27. august, Dvanásť nedeľa po ZSD, Pimen Velký, úctyhodný

Sníмка - am -

19,25-27: A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.

23. august, streda, zakončenie obdobia po sviatku Zosnutia, Lupus, mučeník

1 Pet 2,2-5.9: Okúsili ste, aký dobrý je Pán. Lk 1,46-49: Zhliadol na poníženosť svojej služobnice.

24. august, štvrtok, Eutychus, biskup a mučeník

Menlivé časti zo štvrtku /biela/ alebo o biskupovi /červená/. Sk 28,16-17a, 23-31: Ohlasoval Božie kráľovstvo. Mt 16,24-28: Odplatí každému podľa jeho skutkov.

25. august, piatok, Bartolomej a Titus

Závazná spomienka. Menlivé časti o apoštoloch /červená/. Rim 1,1-7: Všet-

Farba biela, radový hlas tretí, ev. na utierni prvé. Antifóny: nedeľné. Tropar: Veselte sa. Sláva. Kondák: Vstal si slávne. I teraz: podľa predpisu. Prokimen: Spievajte nášmu Bohu. Heb 11,1.19: Viera je základom toho, v čo dúfame. Lk 15,1-10: Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi. Spev na prijímanie: Chváľte Pána.

28. august, pondelok, Mojžiš Murín, úctyhodný, Augustín, biskup

Menlivé časti z pondelka alebo o úctyhodnom alebo o biskupovi /biela/. Rim 2,1-11: Človeče, nemáš výhovorky, keď súdiš, nech si ktokoľvek. Mt 18,7-10: Beda človekovi, skrze ktorého pohoršenie prichádza.

29. august, utorok, Sťatie hlavy sv. Jána Krstiteľa, pôstny deň

Farba tmavočervená. Antifóny: každodenné. Tropar: Pamiatku spravodli-

vých. Sláva. Kondák: Slávne sťatie. I teraz: podľa predpisu. Prokimen: Spravodlivý sa teší. 2 Tim 4,6-8: Nastáva čas môjho odchodu. Mk 6,17-29: Hneď poslal kata a rozkázal priniesť Jánovu hlavu. Spev na prijímanie: Vo večnej pamäti.

30. august, streda, Alexander, Ján, Pavol, carihradský patriarchovia

Menlivé časti zo stredy alebo o biskupoch /biela/. Rim 4,1-8: Blahoslavený človek, ktorému Pán hriech nepripočíta. Mt 19,1-9: Ježiš odišiel z Galiley a prešiel do judského kraja za Jordán.

31. august, štvrtok, Uloženie pásu presvätej Bohorodičky v chráme

Farba modrá. Antifóny: každodenné. Tropar: Panenská Bohorodička. Sláva i teraz. Kondák: Darovala si nám. Prokimen: Velebí moja duša. Fil 1,7-14: Prosim pre lásku, Pavol, už stavec. Lk 10,38-42: Marta mala plno práce s obsluhou.

1. september, piatok, začiatok nového cirkevného roka, Simeon, úctyhodný /biela/

Antifóny: Dobre je. Pán kraľuje. Tropar: Pán všetkého stvorenia. Sláva, i teraz: Kriste, Stvoriteľu. Prokimen: Nech sa ti klania. 1 Jn 4,19-21; My milujeme, pretože on prvý miloval nás. Lk 4,14-22; Ježiš podľa svojho zvyku vošiel v sobotu do synagógy a vstal, aby čítal. Spev na prij: Dobrota a milosť

2. september, sobota, Mamant, mučeník

Menlivé časti zo soboty alebo o mučeníkovi /červená/. Rim 5,1-5: Chválime sa aj súženiami. Mt 19,27-30: Čo z toho teda budeme mať?

3. september, Trinásť nedeľa po ZSD, Antim, biskup a mučeník /biela/

Radový hlas je štvrtý, ev. na utierni druhé. Antifóny: nedeľné. Tropar: Keď sa učencie. Sláva. Kondák: Vstal si slávne. I teraz: podľa predpisu. Prokimen: Aké veľké sú. Rim 11,33-39: Kto poznal Pánovo zmýšľanie. Lk 13,6-9: Ktosi mal vo vinici zasadený figovník. Spev na prijímanie: Chváľte Pána.

ARX PARIS

Arx Paris - hrad Paríž je historický názov trebišovského hradu i nadácie, ktorá bola založená 31. decembra 1993.

Jej poslaním je podporovať starostlivosť o ochranu kultúrnych pamiatok Trebišova - vedecký výskum, pamiatková úprava kultúrnych pamiatok a historických objektov, prezentácia pamiatok a ich popularizácia prostredníctvom publikačnej a edičnej činnosti. V pozornosti nadácie je o. i. aj ochrana základov paričovského Chrámu Svätého Ducha a gréckokatolícky Chrám Uspenia Presv. Bohorodičky.

Ak chcete pomôcť nadácii finančným darom, môžete tak urobiť prostredníctvom účtu č. 16036-622/0200 vo VUB v Trebišove.

Kontaktná adresa:

ARX PARIS
J. Záborského 16
075 01 Trebišov

Dňa 18. júla t.r. oslávila krásne životné jubileum 80 rokov pani Paulína Petrocová z Oreského. Dakujeme Matke Ustavičnej Pomoci, že jej pomáha pri všetkých ťažkostiach a nech ju neopustí v ďalších rokoch jej života.

Seriózná slovenská kresťanská firma FMK Hlohovec, pobočka Ružomberok, Vám ponúka ako exkluzívny zástupca firmy GEM na Slovensku najdokonalejšie, svetovouznávané, najkvalitnejšie a cenovo najprístupnejšie klasické kostolné digitálne organy. Sú vhodné pre chrámy, kaplnky, konzervatóriá, hudobné školy, domy smútku. Uznávaný organista a špecialista akustik Ing. Juraj Nižňanský Vám s ochotou a presne predvedie všetky modely a vysvetlí naše zaujímavé platobné podmienky. Ráďte telefonovať 0848/ 324237.

Ponúkam svoje práce: vysávanie a tepovanie koberec vo farských budovách a chrámoch a v súkromných priestoroch podľa dohody na termíne. Zaujímavosťou sa môžu kontaktovať buď písomne alebo telefonicky na uvedenú adresu:

Ivan Hritz
Prostejovská 95
080 01 Prešov

číslo telefónu a fax: 091/ 431 69
Na pracovisko sa dostávam svojim vlastným dopravným prostriedkom.

PRI VYSCHNUTOM FIGOVNÍKU

"Kto verí vo mňa, dostane všetko, o čo bude prosiť. Skôr však, ako začnete o niečo prosiť, musíte všetkým odpustiť" / Mk 11, 10-26/.

Je to naozaj zaujímavá návaznosť. Veriť Spasiteľovi, to znamená mať srdce otvorené pre bezvýhradnú a úprimnú lásku. Skutočná viera je podmienená láskou ku Kristovi - a láska ku Kristovi je podmienená láskou ku všetkým ľuďom.

Tam, pri tom vyschnutom figovníku, sa Ježiš vracia k základnej téme svojho učenia, okolo ktorej sa všetko sústreďovalo. Jeho chápanie plnosti života v láske presahuje do všetkých detailov prírodných zákonitostí a súčasne napája človeka priamo na Boha.

Spasiteľ hovorí o našej životnej pravde celkom inak, než ako svoj život vníma a realizuje človek našej doby. Ale súčasnému ľudstvu ostáva jediná pozitívna voľba - prijať náuku Posolstva Ježiša Krista.

Keď ľudia vyskúšajú všetko na svete, nakoniec budú musieť raz priznať,

že bez lásky v takých dimenziách, aké jej určuje Boh - život ďalej nebude možný.

Ježišove slová pri vyschnutom figovníku majú pre nás celkom zvláštny význam. Práve pri nich by sme si mali vzážiť a nanovo premyslieť naše osobné problémy, hlavne modlitbu, vieru, odpúšťanie, opravdivú nesebeckú lásku v každodennom živote.

Márne by sme vo svojich modlitbách hovorili Bohu, že ho milujeme, ak on vidí v hĺbke nášho srdca chladné miesta egoizmu, ľadové ostrovy hnevu, prípadne kamennú pôdu nenávisť.

Je preto veľmi potrebné, aby sme si našli bezmedzne oddaný, dôverný vzťah ku Kristovi, aby sme sa vedeli oddať úplnej istote jeho prítomnosti, aby sme budovali svoj život podľa siločiar neodolateľnej gravitácie jeho lásky. Takto získame nový zdroj istoty, pokoja a šťastia.

Z Myšlienok o. J. PORUBČANA, SJ

Program odpustovej slávnosti

Uspenia Presvätej Bohorodičky v Lutine 26. a 27. augusta 1995

Bazilika		nedela	
sobota	16.00 svätý ruženec	24.00	svätá liturgia
	17.00 večereň	4.00	eucharistická pobožnosť
	18.00 mariánsky moleben	5.00	utiereň
	19.00 svätá liturgia	6.00	akatist
	21.00 svätá liturgia	7.00	svätá liturgia
	23.00 svätá liturgia	9.30	slávnostná svätá liturgia
nedela	5.00 svätá liturgia	"V dávnej i blízkej minulosti, tak ako i teraz, námestník Kristov je váš, je s vami, s vašimi radostami, bolesťami, i s vašou nádejou"	
	7.00 svätá liturgia	Ján Pavol II.	
		Prešov 2. 7. 1995	
Mariánska hora		Prídte k Božej i našej Matke do Lutiny. Poďakujeme za dar stretnutia so Svätým Otcom a vyprosujeme si navzájom radosť viery, silu v bolestiach a pevnú nádej. Srdčne vás pozývame!	
sobota	15.00 svätenie vody		
	17.00 svätá liturgia		
	19.00 mládežnícky program		
	21.30 krížová cesta		

Ďakujeme a prosíme o pomoc

Darcovia, ktorí prispeli pre zámer gréckokatolíkov v Poprade - vybudovať chrám Boží: Mária Ihnátová, Jastrabie 500,- Sk. Mária Lihartová, Kežmarok 200,- Peter Ištvan, Šar. Jastrabie 200,- Stefan Knížka, Telgárt 150,- Stefan Cepa, Bratislava 200,- Anna Mikušová, Kežmarok 5 000,- Mária Vassová, Michalovce 300,- Ružena a Emil Halíkoví, Svit 3 000,- Pacienti, Tatranská Kotlina 2 140,- Anna Žabková, Vernár 100,- Viera Vancárová, Petkovce 50,- Stefan Danko, Petkovce 100,- Gréckokat. veriaci, Košice 3 900,- Mária Kovaľáková, Orlov 50,- Olga Kocerhová, Bratislava 100,- Ján Kleban, Prešov 500,- A. Filo, Ružomberok 50,- Stefan Mihalič a Mária Murinová, Bratislava 2 000,- Júlia Tomečková, Ihlany 1 000,- o. Michal Mašlej, Košice 200,- Mária Kačmárová, Zemplín. Teplica 500,- Anna Sabová, Michalovce 200,- Stefan Tomeček, Ihlany 500,- Andrej Kittlan, Spišská Belá 200,- Alexej Seman, Košice 200,- Ing. Peter Gero, Bratislava 5 000,- Bohuznáma, Svit 400,- Juraj Hakoš, Lesné 1 000,- Mária Čizárová, Lesné 1 000,- Mária Vaničková, Lubica 500,- Anna Cmarová, Lubica 500,- Alžbeta Muková, Michalovce 200,- Stefan a Mária Timkovi, Veľatý 1 000,- Júlia Malinová, Kežmarok 600,- Mária Gašparová, Michalovce 200,- Olga Molčanová, Košice 800,- Dr. Jozef Janko, Bratislava 150,- Magda Miková, Kežmarok 1 000,- Madárová a Jalčoviková, Zbince 200,- rod. Rusjnková, Svit 1 000,- rod. Trudičová, Prešov 1 000,- Bohuznáma, Svit 2 000,- Bohuznáma, Strba 200,- Júlia Jasenčáková, Osturňa 1 000,- Jozef Šurkala, Liberec 500,- Mária Živčáková, M. Lipník 100,- Spolok sv. ružena, Ihlany 1 000,- Slavomír Šlota, Jurková Vola 100,- Marek Rudolf, Bratislava 100,- Bohuznáma, Matejovce 1 000,- Mária Sedláková, Trnávka 100,-

Všetkým dobrodincom touto cestou vyjadrujeme úprimné poďakovanie a zároveň prosíme aj ďalších o ich priazeň a pomoc pri realizácii výstavby nášho Božieho chrámu.

Veríme, že sa nájdú štedrý sponzori z radov podnikateľov, ale aj zakladatelia, ktorých mená budú zapísané u Boha, ale aj zvečnené v tomto Božom prilytku.

Svoje ďalšie dary na túto stavbu zasielajte na poštovej poukážke - vzor A na adresu:

Gr. kat. farský úrad
Nám. sv. Egidia 30
058 01 POPRAD

čísto účtu: VÚB Poprad 34833 - 1484151 - 562

SLOVO

Gréckokatolícky
dvojtyždenník

08001 PREŠOV
tel.: 091/723783

Podávanie novinových zásielok
povolené Východoslovenským riaditeľstvom
pôst Košice, č.j. 2542-PTTM-93, zo dňa 8.9.1993